ПРОЕКТ НА

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК

2024-2029

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ – СТР.6

ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ – СТР.9

ПРИЛОЖИМИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ – СТР.10

ПРОФИЛ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК – СТР.16

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА –СТР.18

ДОМАКИНСТВА – СТР.21

СГРАДЕН ФОНД – стр.21

ИКОНОМИКА И БИЗНЕС – стр.23

СЕКТОР СЕЛСКО СТОПАНСТВО – стр.25

ТРАНСПОРТНО-КОМУНИКАЦИОННА СИСТЕМА –стр.27

ЕНЕРГИЙНА И ГАЗОСНАБДИТЕЛНА МРЕЖА – стр.29

ВЪНШНА ОСВЕТИТЕЛНА УРЕДБА –стр.33

ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ – стр.35

ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ПРОЕКТИ И МЕРКИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ –стр.38

ЕНЕРГИЙНА БЕДНОСТ – стр.41

ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА БЕДНОСТ – стр.43

ПОВИШАВАНЕ НА ОСВЕДОМЕНОСТТА И АНГАЖИРАНОСТТА НА ГРАЖДАНИТЕ – стр.47

ПОДПОМАГАНЕ НА СПРАВЕДЛИВИЯ ПРЕХОД –стр.49

СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЕТО – стр.51

ЖИЛИЩЕН ФОНД – стр.53

ЦЕЛИ И ОБХВАТ –стр.57

ГЛАВНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА – стр.58

ПРИОРИТЕТИ – стр.58

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ – стр.59

ИЗБОР НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ – стр.60

ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО – стр.64

ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ – стр.65

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ – стр.67

НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ – стр.68

ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО – стр.70

ЗАКЛЮЧЕНИЕ –стр.72

Фигура 1 - ***Карта на територията на Община Брезник в Пернишка област –стр. 17***

ТАБЛИЦА 1 - НА АДРЕСНО РЕГИСТРИРАНИТЕ ПО ПОСТОЯНЕН И ПО НАСТОЯЩ АДРЕС ЛИЦА - СТР.20

ТАБЛИЦА 2 - БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА /2021, 2022 И 2023/ - СТР.20

ТАБЛИЦА 3 - СГРАДИ ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ С РЗП НАД 250 КВ.М. – СТР.22

ТАБЛИЦА 4 - ИЗПЪЛНЕНИ ЕСМ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ – СТР.37

ТАБЛИЦА 5 - ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯ В ОБЩИНСКИ СГРАДИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. – СТР. 53

ТАБЛИЦА 6 - СПИСЪК С ПРИОРИТЕТНИ ПРОЕКТИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ В ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2024-2027 ГОДИНА – СТР.62

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ И ОЗНАЧЕНИЯ

АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ВИ	Възобновяеми източници
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСБ	Енергийна стратегия на България
ЕСМ	Енергоспестяващи мерки
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗГ	Закон за горите
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
КПД	Коефициент на полезно действие
ИНПЕК	Интергиран национален план енергетика и климат
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МЕ	Министерство на енергетиката
МИ	Министерство на икономиката
МПС	Моторно превозно средство
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НПСБН	Национален план за сгради с близко до нулево потребление на енергия
НДПВЕ	Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на ВЕИ
НПДЕВ	Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници
НСИ	Национален статистически институт
ОП	Оперативна програма

ПЕЕ	Програма по енергийна ефективност
ФЕЕ	Фонд "Енергийна Ефективност и възобновяеми източници"
ПЧП	Публично-частно партньорство
kW	Киловат
kWh	Киловат час
MW	Мегават
MWh	Мегават час
GWh	Гигават час

ВЪВЕДЕНИЕ

Увеличаването на енергийно потребление и задълбочаващата се енергийна криза в световен мащаб, поради нарастващото търсене на енергия, налагат спешни мерки за повишаване на енергийната ефективност и разработване на енергийно-ефективни стратегии, технологии, системи и процеси. Изменението в климата от своя страна повиши загрижеността относно негативния ефект, който предизвикват парниковите газове и наложи необходимостта да се работи целенасочено в посока на разработване и изпълнение на програми и планове в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници.

Енергийната ефективност представлява съотношение между изходното количество производителност, услуга или стока и вложеното количество енергия, т.е. извличане на максимална полза от всяка единица енергия. Предизвикателството се състои в това да се сложи край на прекомерно увеличаващото се енергийно потребление без да се намалява качеството на живот. Това може да бъде постигнато чрез подобряване на енергийната ефективност включително чрез промяна в поведението на енергийните консуматори.

Понятието за енергийна ефективност е свързано не само с икономия, но и с извличане на максимална полза от всяка единица енергия, чрез използването на съответните модерни технологии за задоволяване на ежедневните нужди от потребление.

Аспектите на енергийната ефективност са:

- Политически - намаляване на енергийната зависимост на страните членки на Европейския съюз от външни доставчици и пестеливо използване на изчерпаеми фосилни горива.
- Икономически и социален - конкурентоспособност и икономически растеж; повишаване на стандарта на живот на домакинствата чрез освобождаване на допълнителен финансов ресурс, борба с енергийната бедност. България е на първо място в Европа по енергийна бедност.
- Екологичен - намаляване на вредните емисии в атмосферата и намаляване

на щетите върху природата, причинени от добива на енергоресурси.

Изпълнението на проекти и дейности за повишаване на енергийната ефективност е един от приоритетите на политиката на Европейския съюз.

Реализирането на местни програми, планове и проекти за устойчиво потребление на енергия трябва да се превърне в неотменно задължение за всички общини в Европа, защото това носи значителни ползи на местните общности. Специфична подкрепа ще бъде предоставена за новаторски интегрирани енергийни решения на местно ниво, допринасящи за преминаване към т. нар. „зелени градове“ и изпълнението на целите на „зелената сделка“.

Зелената сделка (Green Deal), известна още като Зеленият пакт, е набор от политики предложени от Европейската комисия, които трябва да направят Европа климатично неутрална до 2050 г. в съответствие с целите на Парижкото споразумение. Планът е да бъде намалено производството на парникови газове поне с 50%, сравнено с нивата от 1990 г. В тази връзка следва да се преразгледат всички закони и да се въведат нови за кръговата икономика, намаляване на потреблението на енергия в сградите, биоразнообразието, земеделието и иновациите.

Производството на електроенергия е причина за над 75% от вредните емисии в ЕС. Европейският съюз (ЕС) има за цел да бъде световен лидер в борбата с изменението на климата и в тази връзка се стреми да постигне целите на споразумението от Конференцията на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (COP 21) в Париж, като същевременно осигурява чиста енергия в целия Съюз. За да изпълни този ангажимент, ЕС определи следните обвързващи цели за климата и енергетиката за 2030 г., както следва:

- Намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 40% в сравнение с 1990 г.;
- Повишаване на енергийната ефективност (ЕЕ) до поне 32,5%;
- Увеличаване на дела на енергия от възобновяеми източници (ВИ) до поне 32% от брутното крайно потребление на енергия в ЕС;

- Осигуряване на минимум 15% ниво на между системна електроенергийна свързаност между държавите членки.

В тази връзка страните от ЕС трябваше да изготвят 10-годишен интегриран национален план за енергия и климат (NECP) за периода от 2021 г. до 2030 г. На 27.02.2020 г. Министерският съвет прие Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. (ИНПЕК)[1], в който са заложени ключовите цели на националната енергийна политика за следващото десетилетие. За да се редуцира цялостното използване на енергия Директивата за енергийната ефективност на ЕС определи и по-амбициозна задача: задължителна годишна цел за намаляване на потреблението на енергия на ниво ЕС.

Обновяването на сградите е една от водещите програми по Зелената сделка. Под реновиране се разбира повишаване на енергийната ефективност, което да помогне за намаляване на сметките за отопление и ток. Публичният сектор ще трябва да обновява 3% от сградите си всяка година, за да стимулира вълната от обновяване, да създаде работни места и да намали потреблението на енергия и разходите за данъкоплатците.

Местните власти трябва да играят водеща роля в разумното използване на енергията, реализирането на местни стратегии, планове и проекти за устойчиво потребление на енергията трябва да се превърне в неотменно задължение за всички общини в Европа, защото това носи значителни ползи на местните общности.

Повишаването на енергийната ефективност е един от основните инструменти, които водят до постигането на заложените цели в областта на икономиката и енергетиката не само на национално ниво, но и на местно. Реализирането на националната политика по енергийна ефективност е възможно само с активното участие на Общините. От техните действия зависи повишаването на енергийната ефективност на сградите и комуналния сектор на съответната територия. Общините, като консуматори на енергия, имат съществена роля в развитието на енергийната ефективност чрез изпълнението на заложените в планове, програми и проекти енергоспестяващи мерки за намаляване на енергийната консумация.

(ИНПЕК)[1]- ИНТЕГРИРАН НАЦИОНАЛЕН ПЛАН „ЕНЕРГЕТИКА И КЛИМАТ“

Изготвянето на общински програми за енергийна ефективност (ПЕЕ) е задължителна част от държавната политика по енергийна ефективност и налага участието на съответните регионални и местни структури. Общинските програми за енергийна ефективност целят да се намали нивото на енергопотребление в обектите - общинска собственост (сгради, инсталации, улично осветление и др.) като по този начин да се даде пример на населението и бизнеса с оглед генериране на икономия на енергия в бита и индустрията.

Предвидените в настоящата програма мерки по енергийна ефективност имат за цел политиката по енергийна ефективност да се превърне в приоритет на Община Брезник, като по този начин се повишат икономическия растеж и жизнения стандарт на населението на общината и се подпомогне опазването на околната среда.

Реализацията на общинските програми за енергийна ефективност води до:

- намаляване на зависимостта на общините от доставка на енергия и енергоносители;
- намаляване разходите за горива и енергия;
- подобряване на експлоатационните характеристики за удължаване на жизнения цикъл на сградите;
- обновяване облика на населените места и съответно повишаване на жизнения стандарт и качеството на живот;
- повишаване сигурността на снабдяването с енергия и топлинния комфорт;
- намаляване емисиите на парникови газове и ограничаване на негативното въздействие върху околната среда и климата.

ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Основанието за разработване на Програма за енергийна ефективност на Община Брезник за периода 2024-2029 г. може да бъде аргументирано чрез следните ключови точки:

1. **Законодателни изисквания**: Според Закона за енергийна ефективност и съответните наредби, общините в България са задължени да разработват и прилагат програми за енергийна ефективност. Това включва задължението за

планиране на дейности за подобряване на енергийната ефективност и намаляване на енергийните разходи.

2. **Опазване на околната среда**: Подобряването на енергийната ефективност води до намаляване на вредните емисии на парникови газове и други замърсители, което допринася за опазването на околната среда и подобряване качеството на живот в общината.
3. **Икономическа ефективност**: Намаляването на енергийните разходи чрез подобряване на енергийната ефективност може да доведе до значителни икономии за общината, което освобождава финансови ресурси за други приоритетни области.
4. **Социални ползи**: Повишаването на енергийната ефективност в сградния фонд и инфраструктурата подобрява условията на живот за гражданите, като същевременно намалява техните разходи за енергия.
5. **Стимулиране на устойчиво развитие**: Програмата за енергийна ефективност е важна част от дългосрочната стратегия за устойчиво развитие на общината, като допринася за постигането на целите за енергийна устойчивост и независимост.
6. **Европейски и национални политики**: Програмата е съобразена с целите на Европейския съюз и националните стратегии за повишаване на енергийната ефективност, които включват намаляване на енергийното потребление и преход към по-чиста енергия.

Тези основания подчертават значението на разработването на Програма за енергийна ефективност, която ще подпомогне устойчивото развитие и благосъстоянието на Община Брезник в следващите пет години.

ПРИЛОЖИМИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

При разработката на Програмата за енергийна ефективност на Община Брезник за периода 2024-2029 г. следва да се вземат предвид както европейските, така и националните нормативни документи, които регулират областта на енергийната ефективност. Ето някои от ключовите актуални документи:

Европейски нормативни документи:

1. **Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (Energy Efficiency Directive - EED):**
   - Тази директива установява общи мерки за насърчаване на енергийната ефективност в рамките на ЕС. Тя включва изисквания за енергийни одити, мерки за повишаване на ефективността при крайните потребители и в обществените сгради.

2. **Директива 2010/31/ЕС за енергийните характеристики на сградите (Energy Performance of Buildings Directive - EPBD):**
    - Тази директива се фокусира върху подобряване на енергийната ефективност на сградния фонд в ЕС, включително изисквания за енергийна сертификация на сградите и минимални изисквания за енергийна ефективност при ново строителство и реновиране.
3. **Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на енергийния съюз и действията по климата:**
    - Този регламент установява рамка за управление на енергийния съюз и действията на ЕС по климата, с акцент върху интеграцията на националните енергийни и климатични планове.

Национални нормативни документи:

1. **Закон за енергийна ефективност:**
    - Основният закон, който регулира дейностите по енергийна ефективност в България. Той определя задълженията на държавните и местните органи, както и на частния сектор в тази област. Законът включва изисквания за разработване на програми за енергийна ефективност на общинско ниво.
2. **Закон за енергетиката:**
    - Този закон регулира отношенията в енергийния сектор в България, включително в областта на енергийната ефективност. Той определя рамката за либерализация на енергийния пазар и мерки за насърчаване на възобновяемите енергийни източници.
3. **Национална стратегия за енергийна ефективност на Република България:**
    - Документ, който определя стратегическите цели и мерки за повишаване на енергийната ефективност в страната. Стратегията е основа за разработване на регионални и общински програми.
4. **Национален план за действие по енергийна ефективност:**
    - Планът конкретизира целите, задачите и мерките за повишаване на енергийната ефективност на национално ниво. Той се актуализира периодично и служи като основа за общинските планове и програми.
5. **Национален план за сгради с близо до нулево потребление**

Допълнителни документи:

1. **Наредба № Е-РД-04-2 от 22 януари 2016 г. за обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради:**
    - Тази наредба регламентира процесите на обследване и сертифициране на енергийните характеристики на сградите.
2. **Наредба № 16-274 от 2008 г. за енергийна ефективност при проектиране, строителство и експлоатация на сгради:**
    - Наредбата въвежда изисквания за енергийна ефективност при проектиране и строителство на нови сгради и при реконструкция на съществуващи.

Заключение:

Приложението на тези и други нормативни документи засягащи проблемите на енергийната ефективност при разработката на Програмата за енергийна ефективност на Община Брезник гарантира съответствие с актуалните европейски и национални изисквания и подкрепя устойчивото развитие на общината.

Какво предизвикателство представлява закона за Енергийна ефективност пред общините и какво ги задължава.

Законът за енергийна ефективност поставя редица предизвикателства пред общините в България, тъй като той въвежда строги изисквания и задължения, които трябва да бъдат изпълнени за постигане на националните цели за енергийна ефективност. Ето основните предизвикателства и задължения, които законът налага на общините:

Основни предизвикателства:

1. **Финансови ограничения:**
   - Реализирането на мерки за енергийна ефективност често изисква значителни инвестиции. За много общини, особено по-малките, осигуряването на необходимите средства за изпълнение на проектите може да бъде предизвикателство.
2. **Липса на капацитет и експертен потенциал:**
   - Не всички общини разполагат с необходимия експертен потенциал или опит за разработване и управление на програми за енергийна ефективност. Това включва липса на обучен персонал и трудности при възлагането и контрола на външни изпълнители.
3. **Административна тежест:**
   - Законът изисква значителен административен ресурс за събиране на данни, изготвяне на енергийни одити, разработване на планове и програми, както и за мониторинг и отчитане на постигнатите резултати.
4. **Необходимост от сътрудничество и координация:**
   - Изпълнението на програмите за енергийна ефективност често изисква сътрудничество между различни общински структури, както и координация с държавни органи, частния сектор и гражданите. Това може да представлява предизвикателство, особено при липса на ясна комуникация и план за действие.

Задължения на общините:

1. **Разработване на програми за енергийна ефективност:**
   - Общините са задължени да разработват, приемат и прилагат програми за енергийна ефективност. Тези програми трябва да включват конкретни мерки за намаляване на енергопотреблението и подобряване на

енергийната ефективност на сградния фонд и инфраструктурата на общината.

2. **Извършване на енергийни одити:**
   - Законът задължава общините да извършват периодични енергийни одити на общинските сгради и инфраструктура. Резултатите от тези одити трябва да бъдат използвани за идентифициране на потенциални мерки за подобряване на енергийната ефективност.
3. **Сертифициране на сгради:**
   - Общините трябва да осигурят сертифициране на енергийните характеристики на сградите, които са собственост на общината или които се строят с публични средства. Това включва и прилагане на мерки за достигане на минималните изисквания за енергийна ефективност.
4. **Мониторинг и отчетност:**
   - Общините трябва да извършват мониторинг на изпълнението на мерките за енергийна ефективност и да предоставят регулярни отчети за напредъка си към компетентните държавни органи. Това включва събиране и анализ на данни за енергопотреблението и постигнатите икономии.
5. **Информиране и ангажиране на обществеността:**
   - Общините имат задължението да информират и ангажират местната общественост в процеса на прилагане на мерките за енергийна ефективност. Това може да включва информационни кампании, публични обсъждания и образователни инициативи.

Заключение:

Законът за енергийна ефективност поставя сериозни изисквания пред общините, като ги задължава да разработват и прилагат комплексни мерки за подобряване на енергийната ефективност. Въпреки предизвикателствата, свързани с финансирането, експертния потенциал и административната тежест, успешното изпълнение на тези задължения може да доведе до значителни ползи за устойчивото развитие на общините.

Какво се възлага на общините с закона за енергетиката / изм.и доп ДВ.бр.9– в сила от 1.02.2022 г./измененията и допълненията в Закона за енергетиката, публикувани в Държавен вестник бр. 11 от 1 февруари 2022 г., на общините се възлагат конкретни задължения, свързани с управлението и регулирането на енергийния сектор на местно ниво. Ето основните точки, които засягат общините:

Основни задължения на общините:

1. **Изготвяне на планове за енергийно развитие:**
   - Общините трябва да разработват и актуализират планове за енергийно развитие, които включват мерки за насърчаване на енергийната ефективност, интегриране на възобновяеми енергийни източници и

оптимизация на енергийното потребление на местно ниво. Тези планове трябва да бъдат съобразени с националните стратегии и цели.

2. **Подкрепа на местни енергийни общности:**
   - Общините се насърчават да подкрепят създаването и развитието на местни енергийни общности, които могат да произвеждат, съхраняват и продават енергия. Това е в съответствие с усилията за децентрализация на енергийната система и насърчаване на местната енергийна независимост.
3. **Мониторинг и отчетност на енергийното потребление:**
   - Общините са задължени да извършват мониторинг на енергийното потребление в публичните сгради и инфраструктурата на територията си. Те трябва да предоставят регулярни отчети за постигнатите резултати по отношение на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници.
4. **Подобряване на енергийната инфраструктура:**
   - Общините трябва да работят по подобряване на съществуващата енергийна инфраструктура, включително модернизация на мрежите и системите за енергийно снабдяване. Това включва също и създаване на условия за по-добро управление на енергийните ресурси и услуги на местно ниво.
5. **Съдействие за осигуряване на енергийна сигурност:**
   - Законът възлага на общините ролята да съдействат за осигуряване на енергийна сигурност в своите региони, включително чрез планиране и предприемане на мерки за реакция при енергийни кризи или прекъсвания в енергоснабдяването.

Заключение:

С измененията в Закона за енергетиката от 2022 г., на общините се възлагат значими задачи, свързани с управлението и насърчаването на енергийната ефективност, подкрепата за местни енергийни инициативи и подобряването на енергийната инфраструктура. Това изисква активна роля на общините в планирането и изпълнението на енергийни проекти, съобразени с националните приоритети и нуждите на местните общности.

Изискване на ЗУТ и наредбите приети към него по отношение на работата на общините

Законът за устройство на територията (ЗУТ) и свързаните с него наредби поставят редица изисквания към общините в България, които регулират дейностите по устройството на територията, строителството, и благоустройството. Основните задължения на общините, произтичащи от ЗУТ и наредбите, включват:

Основни задължения на общините по ЗУТ:

1. **Разработване и приемане на устройствени планове:**

- Общините са задължени да разработват, приемат и актуализират общи и подробни устройствени планове (ОУП и ПУП), които регулират използването на териториите и определят зоните за различни видове застрояване, зелени площи, транспортна инфраструктура и други обекти от обществен интерес. Тези планове трябва да бъдат съобразени с националните и регионалните стратегии за развитие.

2. **Контрол върху строителството:**
   - Общините упражняват контрол върху строителните дейности на територията си чрез издаване на разрешения за строеж, извършване на строителен надзор и приемане на завършени обекти. Те трябва да гарантират, че всички строителни дейности се извършват в съответствие с одобрените планове и нормативните изисквания.
3. **Издаване на разрешения за строеж и експлоатация:**
   - Общинските администрации издават разрешения за строеж след проверка за съответствие с устройствения план, строителните правила и нормативи, както и с техническите изисквания за безопасност, устойчивост и енергийна ефективност. Те също така издават разрешения за ползване след завършването на строителството, ако обектите отговарят на изискванията.
4. **Управление на публичните пространства:**
   - Общините отговарят за управлението на публичните пространства, включително паркове, площади, улици и други обекти от обществено значение. Те трябва да планират, изграждат и поддържат тези пространства в съответствие с устройствения план и нуждите на местното население.
5. **Осигуряване на обществено обсъждане:**
   - Общините са задължени да осигуряват участие на гражданите и заинтересованите страни в процеса на изготвяне на устройствени планове и значими строителни проекти. Това включва организиране на обществени обсъждания и информиране на обществеността за планираните дейности.

Основни наредби, свързани със ЗУТ:

1. **Наредба № 7 от 2003 г. за правила и норми за устройство на отделните видове територии и устройствени зони:**
   - Тази наредба определя конкретните изисквания за застрояване и устройване на различните видове територии, включително жилищни, промишлени, зелени и смесени зони. Тя регламентира параметрите на застрояване, плътност, височина на сградите и отстояния.
2. **Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти:**
   - Наредбата определя изискванията към съдържанието и формата на инвестиционните проекти, които трябва да бъдат представени за одобрение от общинските органи. Това включва архитектурни, конструктивни, електрически, водопроводни и други технически проекти.

3. **Наредба № 3 от 2003 г. за основни правила и норми за застрояване на територията на Република България:**
    - Тази наредба установява общите принципи и правила за застрояване на територията на страната, като определя минимални изисквания за различни видове застрояване и територии.
4. **Наредба № 2 от 2005 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии:**
    - Наредбата регулира изискванията за планиране и проектиране на транспортните и комуникационните системи, включително пътища, улици, тротоари и други елементи на транспортната инфраструктура.

Заключение:

ЗУТ и свързаните наредби възлагат на общините значителни задължения по отношение на устройството на територията, контрола върху строителството и управлението на публичните пространства. Общините трябва да осигурят съответствие с тези нормативни изисквания, за да гарантират устойчиво и хармонично развитие на своите територии, като същевременно се съобразяват с нуждите на местното население и националните приоритети.

ПРОФИЛ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК

Географска характеристика на община Брезник

1. Релеф Община Брезник се намира в западната част на България и е част от област Перник. Теренът е преобладаващо хълмист и планински, като общината обхваща части от Завалска планина, която е част от Западна Стара планина. Най-високата точка в района е връх Червена могила, с височина около 1217 метра. Релефът е разнообразен, включващ равнини, хълмове и планински масиви, което създава благоприятни условия за разнообразни селскостопански дейности и туризъм. Община Брезник граничи както следва на север с община Трън, на изток с община Сливница, на югоизток с община Божурище, на юг с община Перник и на запад с община Радомир.

2. Климат Климатът в община Брезник е умереноконтинентален, с характерни четири сезона. Зимите са сравнително студени с чести снеговалежи, докато летата са топли, но не екстремно горещи. Средната годишна температура е около 10°C, като през зимните месеци температурите падат под 0°C, а през летните се повишават до около 25-30°C. Валежите са умерени, като средногодишното количество е около 700-800 мм. Високите райони на общината се отличават с по-хладен климат и повече валежи.

3. Води Районът на община Брезник е богат на водни ресурси. Основната река в общината е река Конска, която преминава през нейната територия. Тя е приток на река Струма и играе важна роля за местната хидрография. Освен това, в общината има множество малки потоци и извори, които поддържат водоснабдяването на селата и

селскостопанските земи. Водните ресурси се използват главно за напояване, питейни нужди и като източник на енергия за малки водноелектрически централи.

4. Почви Почвите в община Брезник са разнообразни, но преобладаващите типове са кафяви горски почви и канелени почви. Те са плодородни и подходящи за отглеждане на различни земеделски култури, като картофи, зърнени култури и овощни дървета. В по-високите и планински райони почвите са по-тънки и каменисти, което ограничава възможностите за земеделие, но тези райони са подходящи за горското стопанство и паша. Община Брезник предлага разнообразие от природни ресурси, което създава добри условия за развитие на селско стопанство, туризъм и екологични проекти.

Фиг.1. Карта на територията на Община Брезник в Пернишка област

Географски координати на община Брезник - ширина-42,7408 N; дължина 22,9063E; площ 404 кв. км.

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Анализ на населението в община Брезник

1. Общ демографски профил

Община Брезник е разположена в област Перник и включва града Брезник и множество села. Населението на общината е сравнително малко и показва ясни признаци на демографски спад през последните години.

2. Население по години

Таблицата предоставя данни за броя на населението в община Брезник за периода 2021-2023 година.

- **През 2021 г.** общият брой на населението е 5904 души, като от тях 3735 са в град Брезник, а 2169 в селата.
- **През 2022 г.** населението е намаляло на 5619 души, като 3527 от тях живеят в Брезник, а 2092 - в селата.
- **През 2023 г.** населението продължава да намалява, достигайки 5550 души - 3459 в Брезник и 2091 в селата.

Този спад в населението може да се свърже с различни фактори, включително миграция, ниска раждаемост и висока смъртност.

3. Структура по пол

Анализът на структурата по пол показва следните тенденции:

- **Мъже**: Броят на мъжете намалява последователно през трите години: от 2899 през 2021 г. до 2689 през 2023 г.
- **Жени**: Броят на жените също намалява, но със сравнително по-бавни темпове - от 3005 през 2021 г. до 2861 през 2023 г.

Налице е лека демографско преобладаване на жените над мъжете, което е често срещано в много български населени места.

4. Регистрация по постоянен и настоящ адрес

Анализът на таблицата за адресната регистрация показва следните ключови аспекти:

- **Град Брезник** е основният населено място в общината, като голяма част от жителите са регистрирани както по постоянен, така и по настоящ адрес там. В края на 2023 г. 3822 души са регистрирани по настоящ адрес, докато 3751 по постоянен адрес.
- **Селата** в общината имат значително по-малко население. Например, села като Арзан и Брусник имат само по няколко жители. В по-големите села като Ноевци (450 по настоящ адрес и 498 по постоянен) и Слаковци (180 по настоящ адрес и 240 по постоянен) се наблюдава значителен брой жители, но и тук тенденцията е към намаляване на населението.
- **Миграция**: Регистрираните по постоянен и настоящ адрес извън общината показват известна миграция на населението, вероятно към други региони на България или извън страната.

5. Заключение и изводи

Община Брезник се сблъсква със значителни демографски предизвикателства. Населението намалява последователно през последните три години, както в градската, така и в селските части на общината. Съотношението между мъжете и жените показва лека преобладаване на жените. Налице е изразена миграция на хора извън общината, което също допринася за демографския спад. Тези тенденции са типични за много малки и средни общини в България, където намаляващата раждаемост, високата смъртност и миграцията към по-големи градове и чужбина водят до демографски спад.

ТАБЛИЦА НА АДРЕСНО РЕГИСТРИРАНИТЕ ПО ПОСТОЯНЕН И ПО НАСТОЯЩ АДРЕС ЛИЦА
област ПЕРНИК община БРЕЗНИК

НАСЕЛЕНО МЯСТО	ПОСТОЯНЕН АДРЕС				НАСТОЯЩ АДРЕС			
	ОБЩО	НАСТ. АДРЕС В НАС.МЯСТО	НАСТ. АДРЕС В НАС.МЯСТО ОТ ОБЩИНАТА	НАСТ. АДРЕС ИЗВЪН ОБЩИНАТА	ОБЩО	ПОСТ. АДРЕС В НАС.МЯСТО	ПОСТ. АДРЕС В НАС.МЯСТО ОТ ОБЩИНАТА	ПОСТ. АДРЕС ИЗВЪН ОБЩИНАТА
ГР.БРЕЗНИК	3822	3353	86	383	3751	3353	22	376
С.АРЗАН	6	4	0	2	6	4	0	2
С.БАБИЦА	12	8	1	3	21	8	2	11
С.БАНИЩЕ	24	22	0	2	50	22	0	28
С.БЕГУНОВЦИ	95	81	4	10	123	81	8	34
С.БИЛИНЦИ	0	0	0	0	8	0	0	8
С.БРЕЗНИШКИ ИЗВОР	24	22	1	1	38	22	5	11
С.БРУСНИК	0	0	0	0	6	0	0	6
С.ВЕЛКОВЦИ	112	100	2	10	152	100	2	50
С.ВИДРИЦА	12	9	1	2	22	9	1	12
С.ГИГИНЦИ	95	71	2	22	122	71	0	51
С.ГОЗ	1	1	0	0	7	1	2	4
С.ГОРНА СЕКИРНА	8	6	2	0	22	6	0	16
С.ГОРНИ РОМАНЦИ	8	4	1	3	18	4	1	13
С.ГЪРЛО	33	30	2	1	80	30	14	36
С.ДОЛНА СЕКИРНА	86	71	1	14	129	71	5	53
С.ДОЛНИ РОМАНЦИ	7	7	0	0	16	7	4	5
С.ДУШИНЦИ	4	4	0	0	11	4	0	7
С.ЗАВАЛА	7	6	0	1	15	6	1	8
С.КОНСКА	60	53	4	3	93	53	7	33
С.КОШАРЕВО	148	113	4	31	177	113	0	64
С.КРАСАВА	9	9	0	0	17	9	3	5
С.КРИВОНОС	1	1	0	0	8	1	0	7
С.МУРТИНЦИ	2	2	0	0	25	2	2	21
С.НЕПРАЗНЕНЦИ	41	39	1	1	52	39	6	7
С.НОЕВЦИ	450	403	3	44	498	403	8	87
С.ОЗЪРНОВЦИ	0	0	0	0	7	0	2	5
С.РЕБРО	44	33	0	11	64	33	2	29
С.РЕЖАНЦИ	51	47	0	4	83	47	5	31
С.РЪЖАВЕЦ	5	5	0	0	8	5	0	3
С.САДОВИК	42	39	0	3	75	39	9	27
С.СЛАКОВЦИ	180	144	4	32	240	144	3	93
С.СОПИЦА	56	49	0	7	93	49	4	40
С.СТАНЬОВЦИ	20	18	0	2	47	18	1	28
С.ЯРОСЛАВЦИ	3	2	0	1	9	2	0	7
ВСИЧКО ЗА ОБЩИНАТА	5468	4756	119	593	6093	4756	119	1218

дата 31.12.2023

Източник: НСИ - преброяване на населението 2021

Таблица 2: Брой на населението в община Брезник за периода /2021, 2022 и 2023/

Година	2021			2022			2023		
Населено място	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Брезник	3735	1810	1925	3527	1702	1825	3459	1660	1799
Селата	2169	1089	1080	2092	1027	1065	2091	1029	1062
Общо	5904	2899	3005	5619	2729	2890	5550	2689	2861

ДОМАКИНСТВА

Сграден фонд

Сгради общинска собственост

Анализ на сградния фонд на общинската собственост в община Брезник

Таблицата предоставя информация за сгради, които са общинска собственост и имат разгърната застроена площ (РЗП) над 250 кв.м. Разгледаните сгради обхващат както град Брезник, така и различни села в общината.

1. Общи характеристики на сградния фонд

- **Общ брой на сградите**: Таблицата включва 26 сгради с РЗП над 250 кв.м.
- **Обща РЗП**: Общата разгърната застроена площ на тези сгради е 26 030 кв.м.

2. Анализ по тип сгради

- **Административни сгради**:
  - Включват сгради като Общината (1038 кв.м.), бивша административна сграда на общината (625 кв.м.), и административна сграда - бивше МТУ (1688кв.м.). Това са ключови обекти за управлението и административните дейности на общината.
- **Образователни и културни институции**:
  - СУ "Васил Левски" с РЗП от 5402 кв.м. е най-голямата сграда в общината и представлява важен образователен център.
  - Читалището "Просвещение-1870" (2490 кв.м.) и други читалища в селата (например в с. Велковци, с. Кошарево) също играят важна роля в културния живот на общината.
  - ЦДГ "Брезица" с площ от 497 кв.м. е един от основните обекти за предучилищното образование.
- **Здравни и социални услуги**:
  - Включва бившата болницата в Брезник с РЗП от 2919 кв.м. и здравната служба в с.Режанци (390 кв.м.).
  - Пречиствателната станция (300 кв.м.) и други сгради за социални услуги допълват инфраструктурата за обществено обслужване.
- **Спортни и развлекателни съоръжения**:
  - Спортната зала в гр. Брезник с РЗП от 1180 кв.м. е основното съоръжение за спортни дейности и масови мероприятия.

3. Разпределение по населени места

- **Град Брезник**: Тук са съсредоточени най-значимите сгради на общината, включително административни, образователни, здравни и културни институции.
- **Села**: В селата са разположени предимно кметства и читалища, като с. Велковци, с. Бегуновци, с. Кошарево, и други. Тези сгради служат като основни обществени центрове за местните жители.

4. Заключение и изводи

Сградният фонд на общинската собственост в община Брезник е добре разпределен между града и селата. Най-големите и най-значими сгради, като училище и административни сгради, се намират в град Брезник, докато в селата са концентрирани кметства и читалища. Общата разгърната застроена площ от над 26 000 кв.м. осигурява достатъчен капацитет за изпълнение на функциите на общинската администрация и обществените услуги в региона. Това показва стабилна инфраструктура, въпреки предизвикателствата, свързани с демографските промени в общината.

Таблица 3: Сгради общинска собственост с РЗП над 250 кв.м.

№ по ред	Сграда - заведение	Населено място	Адрес	РЗП
1.	Община Брезник	Гр. Брезник	Ул. „Елена Георгиева“ № 16	1038
2.	Бивша болница	Гр. Брезник	Ул. „Владо Радославов“ №	2919
3.	СУ „Васил Левски“	Гр. Брезник	Ул. „ Ангел Коцелянов“ № 9	5402
4.	Читалище „ Просвещение-1870“	Гр. Брезник	Площад „9-ти септември“ № 1	2490
5.	Административна сграда/ОбС	Гр. Брезник	Площад „9-ти септември“ № 2	441
6.	Бивша община	Гр. Брезник	Ул. Андрей Михайлов“ № 83	625
7.	ЦДГ „Брезица“	Гр. Брезник	Ул. „Борис Антов“ № 3	497
8.	Спортна зала	Гр. Брезник	Ул. „Стадион“ № 1	1180
9.	Общински музей	Гр. Брезник	Ул. „9-ти септември“ № 1	1098
10.	Административна сграда - бивше МТУ	Гр. Брезник	Ул. Андрей Михайлов“ № 75	1688
11.	Пречиствателна станция	Гр. Брезник	Ул. „Александър Филипов“ № 62	300
12.	За делово и обществено обслужване - Социални	Гр. Брезник	ул.”Елена Георгиева” № 27	320

13.	Читалище	С. Велковци	С. Велковци	862
14.	Кметство	С. Велковци	С. Велковци	380
15.	Кметство	Мах. Пали лула	С. Велковци	380
16.	Читалище	Мах. Пали лула	С. Велковци	420
17.	Кметство	С. Брезнишки Извор		340
18.	Кметство/Читалище	С. Бегуновци		1330
19.	Кметство	С. Конска		720
20.	Кметство	С. Кошарево		980
21.	Читалище	С. Кошарево		600
22.	Здравна служба	С. Режанци		390
23.	Кметство/Читалище	С. Ребро		300
24.	Читалище	С. Слаковци		400
25.	Кметство/Читалище	С. Банище		680
26.	Кметство	С. Сопица		250
Обща площ на общински сгради над 250 кв.м. РЗП				26030

Икономика и бизнес

„Четири сезона - Брезник“ ЕООД, "Брезина 2000" ООД, "Агрива" ООД, „Алдо“ ООД, "ТЕХ - МА" ООД, "Брезник Минералс" ЕООД, „Уикенд 2013“ ЕООД, „Логел” ООД, "Лукойл България" ЕООД, ЕТ "Зико - НМЛ - М. Зиновиева", „Гал Груп 2015“ ЕООД, "МИКО" ЕООД, „Агрифлор“ ООД, "Агрифлор протект" ООД, „Елби Строй“ ЕООД, Пелети енергия ЕООД, Асро-Ем - Асенови С-Ие СД, НИВЕЛ СТРОЙ ЕООД, и др.

Анализ на икономиката и бизнеса в община Брезник

1. Общ преглед

Икономиката на община Брезник е разнообразна, като в нея участват фирми от различни сектори, включително производство, търговия, строителство, селско стопанство и услуги. Наличието на разнообразни предприятия, вариращи от малки семейни бизнеси до по-големи компании, допринася за икономическата устойчивост на региона.

2. Основни икономически сектори и фирми

1. **Производство и промишленост**:
   - **"Брезник Минералс" ЕООД**: Фирма с важна роля в минния сектор на региона. Занимава се с добив и преработка на минерални ресурси, което е от значение за местната икономика и заетост.
   - **Пелети енергия ЕООД**: Занимава се с производство на пелети за отопление. Този сектор е особено важен в контекста на нарастващия интерес към възобновяемите енергийни източници.
2. **Селско стопанство**:
   - **"Агрива" ООД**: Занимава се с отглеждане на култури и животновъдство. Земеделието и животновъдството са важни сектори за община Брезник, особено в селските райони.
   - **"Агрифлор протект" ООД**: Занимава се с аграрна защита или производство на препарати за растителна защита.
3. **Строителство и инфраструктура**:
   - **НИВЕЛ СТРОЙ ЕООД**: Строителна фирма.
4. **Търговия и услуги**:
   - **"Лукойл България" ЕООД**: Чрез тази компания, община Брезник вероятно има достъп до търговия с горива, което е ключов ресурс за транспорта и отоплението в региона.
5. **Туризъм и отдих**:
   - **„ Васидиа“ ЕООД**: Занимава се с услуги в сферата на туризма, отдиха и развлекателните дейности. Този сектор има потенциал за развитие в региона, особено с оглед на природните и културни ресурси на общината.
6. **Дребен и среден бизнес**:

- **ЕТ "Зико - НМЛ - М. Зиновиева"** и **„Гал Груп 2015“ ЕООД**: Малки предприятия, които могат да играят важна роля в местната икономика, като предоставят различни продукти и услуги на населението.

3. Влияние на бизнеса върху местната икономика

- **Заетост**: Много от изброените фирми осигуряват заетост за местното население. Това е особено важно в по-малки общини, където възможностите за работа са по-ограничени. Фирмите в строителството, производството и селското стопанство са основни работодатели.
- **Местна икономика**: Чрез дейността си тези фирми допринасят за генериране на местни приходи и за поддържане на икономическата активност в общината. Те също така играят роля в развитието на инфраструктурата и подобряването на условията на живот в региона.
- **Инвестиции и развитие**: Някои от тези компании, като "Брезник Минералс" ЕООД и Пелети енергия ЕООД, вероятно извършват значителни инвестиции в местната икономика, което може да доведе до дългосрочен растеж и развитие на общината.

4. Заключение

Икономиката на община Брезник е разнообразна и включва компании от различни сектори. Производствените и строителни фирми играят ключова роля в развитието на местната икономика, докато селскостопанските предприятия са важни за поддържането на традиционната земеделска дейност. Малките и средни предприятия също допринасят за икономическата стабилност на региона, осигурявайки разнообразни услуги и продукти за местното население. Въпреки че общината вероятно се сблъсква с предизвикателства, свързани с намаляващото население, наличието на активен бизнес сектор е важно за поддържането на икономическата жизненост на региона.

Сектор селско стопанство

Характеристика на селското стопанство в община Брезник според климата и географското разположение

1. Географско разположение

Община Брезник е разположена в Западна България, в област Перник. Тя се намира в планински и полупланински район, част от Западна Стара планина, като релефът е разнообразен - включва хълмисти равнини, низини и планински масиви. Надморската височина варира, което влияе значително върху климатичните условия и, съответно, върху селскостопанските дейности в региона.

2. Климат

Климатът в община Брезник е умереноконтинентален, характерен с четири ясно изразени сезона:

- **Зима**: Обикновено студена, с чести снеговалежи и продължителна снежна покривка, особено във високите части на общината. Средните зимни температури варират от -2°C до 2°C.
- **Лято**: Летата са умерено топли, с температури между 20°C и 25°C. През този сезон има значителни валежи, които са от съществено значение за селскостопанските култури.
- **Пролет и есен**: Преходните сезони са умерени, с редуване на по-хладни и по-топли дни, което създава благоприятни условия за отглеждане на различни култури.

3. Влияние на климата и географията върху селското стопанство

- **Земеделие**:
  - **Култури**: Основните култури, отглеждани в община Брезник, включват зърнени култури като пшеница, ечемик, ръж, както и картофи, зеленчуци и фуражни култури. Климатичните условия и плодородните почви в района са подходящи за отглеждане на тези култури, въпреки че по-краткият вегетационен период и по-хладният климат ограничават възможностите за някои топлолюбиви култури.
  - **Плодови и зеленчукови градини**: В по-ниските и защитени от вятър райони е възможно развитието на овощни градини и зеленчукови градини. Плодородните почви и умерените летни температури са подходящи за отглеждане на ябълки, круши, сливи и други плодове.
- **Животновъдство**:
  - **Говедовъдство и овцевъдство**: Планинският и полупланински релеф предоставя подходящи условия за отглеждане на говеда и овце. Обширните пасища и чистите водоизточници са предимства за развитието на животновъдството.
  - **Пчеларство**: Чистата природна среда и богатата растителност създават благоприятни условия за пчеларството, което може да бъде допълнителен източник на доходи за местните земеделски стопани.

4. Предизвикателства и потенциал

- **Предизвикателства**: Краткият вегетационен период, възможните късни пролетни и ранни есенни слани, както и планинският терен, представляват

предизвикателства за селското стопанство в региона. Освен това, демографският спад и изселването на млади хора в търсене на по-добри икономически възможности също са фактори, които ограничават развитието на селското стопанство.

- **Потенциал**: Съществува потенциал за развитие на биологично земеделие и екоферми, благодарение на чистата природна среда. Умереноконтиненталният климат също позволява разнообразие в отглежданите култури, особено такива, които изискват по-хладни и влажни условия.

5. Заключение

Селското стопанство в община Брезник е силно повлияно от умереноконтиненталния климат и разнообразния релеф. Въпреки предизвикателствата, свързани с климатичните условия и демографските промени, районът има потенциал за развитие на устойчиво и екологично земеделие. Животновъдството и земеделието са основни икономически дейности, които могат да бъдат допълнително подкрепени чрез насърчаване на местни инициативи за биологично производство.

ТРАНСПОРТНО-КОМУНИКАЦИОННА СИСТЕМА

Община Брезник е разположена в западната част на България, в област Перник. Намира се на около 50 км западно от София, което ѝ осигурява относително лесен достъп до столицата и основни транспортни коридори. Ето как географското местоположение влияе върху транспортно-комуникационната система на общината:

1. Географско местоположение и релеф

- **Разположение**: Общината е разположена в Западна България, близо до границата със Сърбия. Тази близост може да се разглежда като стратегическо предимство за международни търговски връзки.
- **Релеф**: Брезник е разположен в планински и хълмист район, част от Завалската планина. Релефът е предимно хълмист с някои равнинни части, което определя трудностите при изграждането и поддържането на транспортната инфраструктура.

2. Съществуваща транспортна инфраструктура

- **Пътна мрежа**: Основната пътна връзка, която обслужва Брезник, е второкласен път, свързващ общината със съседните общини и главните пътища към София и Перник. Качеството на пътищата е важно, като в някои участъци може да се изискват подобрения или реконструкции за подобряване на безопасността и достъпността.

- **Железопътен транспорт**: Община Брезник няма железопътна инфраструктура. Най-близката железопътна гара се намира в Перник, което означава, че железопътният транспорт не играе роля в ежедневния транспорт на населението.

- **Обществен транспорт**: Автобусният транспорт е основният обществен транспорт в общината, свързващ Брезник с Перник и София. Това е ключов фактор за мобилността на населението, особено за пътуванията на работещите към столицата.

3. Близост до основни транспортни коридори

- **Магистрали и главни пътища**: Община Брезник е сравнително близо до магистрала А3 ("Люлин"), което осигурява лесен достъп до София и Южна България. Това е важно за логистиката и свързаността на общината с други региони.
- **Международни връзки**: Близостта до Сърбия е потенциално предимство за международна търговия, макар и това да не е напълно развито в момента.

4. Комуникационни мрежи

- **Интернет и телекомуникации**: Община Брезник е свързана с основните телекомуникационни мрежи в България. Въпреки това, в по-отдалечените и планински райони на общината, може да има нужда от подобрение на интернет покритието и качеството на услугите.
- **Пощенски и куриерски услуги**: Наличието на пощенски станции и куриерски услуги е важно за свързаността на общината, но съществуват предизвикателства в по-изолираните села.

5. Влияние върху икономическото развитие

- **Инвестиции**: Добрата връзка с Перник и София, както и близостта до магистралите, правят общината потенциално привлекателна за малки и средни предприятия, особено в сектора на производството и логистиката.
- **Туризъм**: Природните забележителности и културното наследство на общината имат потенциал да привлекат туристи, но това изисква по-добра туристическа инфраструктура и маркетинг.
- **Трудова миграция**: Много от жителите на общината пътуват ежедневно до София и Перник за работа, което налага необходимостта от добри транспортни връзки.

6. Предизвикателства и препоръки

- **Подобрение на пътната инфраструктура**: Някои участъци от пътната мрежа се нуждаят от подобрения, за да осигурят по-добра свързаност и безопасност.

- **Развитие на туризма**: Създаване на туристически маршрути и подобрение на местната инфраструктура може да допринесе за привличане на посетители.
- **Подобряване на комуникационните услуги**: Осигуряване на по-добро интернет покритие, особено в по-отдалечените райони.

В заключение, Община Брезник има стратегическо местоположение с добри перспективи за развитие, особено в областите на малкия и средния бизнес и туризма. Развитието на инфраструктурата и комуникациите ще бъде ключово за реализиране на тези потенциали.

ЕНЕРГИЙНА И ГАЗОСНАБДИТЕЛНА МРЕЖА

Енергийна мрежа.

Анализът на изградената мрежа за ниско напрежение (НН) в Община Брезник включва оценка на текущото състояние на електроразпределителната мрежа, нейната ефективност, надеждност и възможностите за подобрение. Ето основните аспекти, които следва да се вземат предвид:

1. Обща характеристика на електроразпределителната мрежа

- **Обхват и покритие**: Мрежата за ниско напрежение (НН) обхваща всички населени места в общината. Основната ѝ функция е да доставя електроенергия до домакинствата, малките предприятия и обществените сгради.
- **Типове проводници**: Мрежата е изградена с използването на различни типове проводници, в зависимост от възрастта и местоположението на мрежата. В по-старите райони често се използват въздушни линии, докато в новите или реконструирани участъци се използват подземни кабели, които са по-надеждни и устойчиви на атмосферни условия.

2. Състояние и поддръжка

- **Състояние на мрежата**: В някои части на общината мрежата е остаряла и изисква модернизация. Старата инфраструктура може да доведе до чести прекъсвания на електрозахранването, загуби на енергия и повишени разходи за поддръжка.
- **Поддръжка и ремонти**: Редовната поддръжка е критична за минимизиране на авариите. Важно е да се оцени честотата на прекъсванията на

електрозахранването, както и времето за реакция на екипите за аварийно възстановяване.

3. Натоварване и капацитет

- **Натоварване на мрежата**: Община Брезник има сравнително ниска гъстота на населението, което води до по-малко натоварване на мрежата в сравнение с по-гъсто населените райони. Въпреки това, в пикови периоди, като зимния сезон, може да възникнат претоварвания, особено в по-малките села и отдалечените райони.
- **Капацитет за разширение**: Съществуващата мрежа трябва да има капацитет да поеме бъдещо разширение, свързано с нови строителни проекти, както и с развитието на местния бизнес.

4. Надеждност и сигурност

- **Надеждност на електрозахранването**: Важен аспект от анализа е оценката на надеждността на електрозахранването. Честите прекъсвания и колебания в напрежението могат да бъдат знак за нужда от подобрения в мрежата.
- **Сигурност на мрежата**: Защитата срещу кражби на ток, както и мерките за защита на мрежата от атмосферни влияния (гръмотевици, бури) и технически аварии, са от ключово значение.

5. Енергийна ефективност и загуби

- **Енергийни загуби**: Остарялата мрежа може да води до значителни загуби на енергия поради високото съпротивление на проводниците или лоши връзки. Оценката на тези загуби и внедряването на съвременни технологии може значително да подобри ефективността.
- **Ефективност на потреблението**: Насърчаването на използването на енергоспестяващи уреди и технологии в домакинствата и бизнеса също е важен фактор за оптимизация на мрежата.

6. Възможности за модернизация и развитие

- **Модернизация на инфраструктурата**: Внедряването на умни мрежи (smart grids), които позволяват по-добро управление на потреблението и по-ефективно разпределение на енергията, може да бъде важна стъпка към подобрение на мрежата.
- **Интеграция на възобновяеми енергийни източници**: Възможността за интегриране на възобновяеми енергийни източници (соларни панели, вятърни турбини) към съществуващата мрежа също трябва да се разгледа като част от дългосрочната стратегия.

7. Заключение и препоръки

- **Необходимост от инвестиции**: Оценката показва, че има нужда от целенасочени инвестиции за обновяване на остарялата мрежа, намаляване на загубите и подобряване на надеждността на електрозахранването.
- **Подобрение на поддръжката**: Редовната поддръжка и бързата реакция на аварийни ситуации са от съществено значение за поддържане на мрежата в добро състояние.
- **Въвеждане на нови технологии**: Внедряването на умни технологии и интегрирането на възобновяеми енергийни източници може да подобри ефективността и устойчивостта на мрежата за ниско напрежение в Община Брезник.

Този анализ предлага основа за планиране на бъдещи инвестиции и мерки, които ще помогнат за подобряване на енергийната инфраструктура и ще повишат качеството на живот в общината.

Газоснабдяване

Газоснабдяването в Община Брезник е ограничено и не е толкова добре развито, колкото в по-големите градове и по-индустриализираните региони на България. В повечето случаи жителите и предприятията в общината използват алтернативни източници на енергия като електричество, дърва за огрев или въглища за отопление и готвене. Ето някои ключови моменти относно газоснабдяването в общината:

1. Липса на централизирана газопреносна мрежа

- **Централизирано газоснабдяване**: Община Брезник няма изградена централизирана мрежа за природен газ, каквато е налична в големите градове. Това означава, че газификацията на домакинствата и предприятията е ограничена или липсва напълно.
- **Липса на инфраструктура**: Поради отсъствието на инфраструктура за природен газ, разходите и техническите предизвикателства за изграждане на такава мрежа в бъдеще могат да бъдат значителни.

2. Алтернативни решения за газоснабдяване

- **Бутилки с пропан-бутан**: В някои домакинства и малки предприятия се използват газови бутилки с пропан-бутан за готвене или отопление. Това е най-достъпният начин за газоснабдяване в райони без централизирана газопреносна мрежа.
- **Кооперативни решения**: Някои по-големи индустриални обекти или ферми в общината могат да използват газови резервоари за съхранение на пропан-бутан, но това е по-скоро изключение, отколкото правило.

3. Възможности за бъдеща газификация

- **Проекти за газификация**: Ако в бъдеще се разгледа възможността за разширяване на газовата инфраструктура в региона, това ще изисква значителни инвестиции и координация между общината, газоразпределителни компании и държавата.
- **Потенциални ползи**: Газификацията може да доведе до по-ниски разходи за отопление и по-малко замърсяване на околната среда, което е от значение за екологичното състояние на региона.

4. Влияние върху развитието на региона

- **Енергийна ефективност**: Липсата на газоснабдяване ограничава възможностите за повишаване на енергийната ефективност на жилищата и предприятията. Газификацията може да подпомогне използването на по-екологични и енергийно ефективни системи за отопление.
- **Икономически растеж**: Възможността за привличане на нови инвестиции в региона би могла да се увеличи с подобряване на енергийната инфраструктура, включително газоснабдяването.

5. Предизвикателства и препоръки

- **Технически и икономически бариери**: Изграждането на нова газопреносна мрежа в регион като Брезник може да бъде технически сложно и икономически неефективно без държавна подкрепа или значителни частни инвестиции.
- **Алтернативни източници на енергия**: Разглеждането на възможности за развитие на възобновяеми енергийни източници като слънчева или биомаса е от съществено значение, ако газификацията остане недостъпна.

Заключение

В момента газоснабдяването в Община Брезник е ограничено, като липсва централизирана газопреносна мрежа. Това създава предизвикателства пред домакинствата и бизнеса по отношение на разходите и енергийната ефективност. Развитието на газификация или алтернативни енергийни източници може да предложи значителни ползи за региона, но изисква стратегическо планиране и инвестиции.

ВЪНШНА ОСВЕТИТЕЛНА УРЕДБА

Съгласно изискванията на чл.57,ал.1, т.4 на задължително обследване за енергийна ефективност подлежат системите за външно изкуствено осветление в населени места над 20 000 жители. Обследването има за цел да определи специфични възможности за намаляване на енергийното потребление и да препоръча мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Система за улично осветление

Анализ на системата за улично осветление и нейната ефективност на територията на община Брезник и мерки за подобряването и

Анализът на системата за улично осветление в Община Брезник и нейната ефективност включва оценка на текущото състояние, идентифициране на проблемите и предлагане на мерки за подобряване. Ето ключовите аспекти на анализа:

1. Текущо състояние на системата за улично осветление

- **Обхват на осветлението**: Уличното осветление в Община Брезник обхваща основните улици в град Брезник и част от по-големите села в общината. Въпреки това, в по-малките и отдалечени населени места може да липсва адекватно осветление.
- **Типове осветителни тела**: В системата за улично осветление вероятно се използват по-стари технологии като лампи с нажежаема жичка, натриеви лампи или живачни лампи, които са по-малко ефективни и с по-висока консумация на енергия.
- **Поддръжка и изправност**: Честотата на повреди и нуждата от подмяна на осветителни тела може да е висока, особено ако се използват остарели технологии. Липсата на редовна поддръжка може да доведе до неравномерно осветление и проблеми със сигурността.

2. Ефективност на системата

- **Енергийна ефективност**: Текущата система вероятно не е енергийно ефективна, което води до по-високи разходи за електроенергия за общината. Старите осветителни тела консумират повече енергия и имат по-кратък живот.
- **Осветеност и безопасност**: Липсата на достатъчно улично осветление или неравномерно осветени участъци може да компрометира безопасността на движението и да увеличи риска от инциденти и престъпления.

3. Проблеми и предизвикателства

- **Неадекватно осветление в селата**: В по-малките и отдалечени села често липсва достатъчно улично осветление, което води до недоволство сред жителите и намалява качеството на живот.
- **Високи експлоатационни разходи**: Старите осветителни тела водят до по-високи разходи за поддръжка и електроенергия, което може да бъде тежест за бюджета на общината.
- **Загуби на енергия**: Възможни са загуби на енергия поради остарели кабелни мрежи или неправилна настройка на осветителните тела.

4. Мерки за подобряване на системата за улично осветление

- **Подмяна с LED осветление**: Внедряването на LED осветителни тела е една от най-ефективните мерки за намаляване на енергопотреблението и увеличаване на ефективността на системата. LED лампите са по-издръжливи, консумират значително по-малко енергия и осигуряват по-добро качество на осветление.
- **Инсталиране на интелигентни системи за управление**: Интегрирането на интелигентни системи за управление на осветлението (smart lighting) може да позволи автоматично регулиране на интензитета на осветление в зависимост от времето на деня, атмосферните условия и присъствието на хора или автомобили. Това може значително да намали разходите и да повиши ефективността.
- **Редовна поддръжка и мониторинг**: Създаване на програма за редовна поддръжка и мониторинг на системата за улично осветление. Включването на регулярни проверки ще помогне за навременно откриване на неизправности и ще намали разходите за аварийни ремонти.
- **Финансиране и проекти за обновяване**: Търсене на възможности за финансиране от национални и европейски програми за обновяване на инфраструктурата за улично осветление. Това може да включва както подмяна на осветителни тела, така и модернизация на електрическите мрежи.
- **Обучение и повишаване на информираността**: Организиране на кампании за повишаване на информираността сред жителите за ползите от енергийната ефективност и новите технологии в уличното осветление.

5. Възможни ползи от подобренията

- **Намаляване на разходите**: Подмяната на остарелите осветителни тела с LED лампи и въвеждането на интелигентни системи за управление може значително да намали разходите за електроенергия и поддръжка.
- **Подобрена безопасност**: По-добро и по-равномерно осветление на улиците ще повиши безопасността на жителите, намалявайки риска от пътнотранспортни произшествия и престъпления.
- **Екологични ползи**: Намаляването на енергопотреблението ще допринесе за по-ниски емисии на парникови газове, което е от полза за околната среда и съответства на съвременните екологични стандарти.

Заключение

Системата за улично осветление в Община Брезник изисква значителни подобрения, за да стане по-ефективна и устойчива. Чрез модернизация, включваща преминаване към LED осветление и въвеждане на интелигентни системи за управление, общината може да намали разходите, да повиши безопасността и да подобри качеството на живот на своите жители.

ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Основни дейности и насоки на местната политика по енергийната ефективност

Анализът на основните дейности и насоки на местната политика по енергийната ефективност в Община Брезник е от съществено значение за устойчивото развитие на региона. Енергийната ефективност може да доведе до намаляване на разходите за енергия, подобряване на качеството на живот на жителите и намаляване на негативното въздействие върху околната среда.

1. Текущо състояние на енергийната ефективност в общината

- **Енергийно състояние на сградите**: В Община Брезник, много от обществените и жилищни сгради са стари и слабо изолирани, което води до високи разходи за отопление и значителни загуби на енергия. Липсата на достатъчна термоизолация и енергийно неефективни отоплителни системи са основни предизвикателства.
- **Улично осветление**: Както беше разгледано по-рано, системата за улично осветление в общината разчита на по-стари и неефективни технологии, които водят до високи разходи за електроенергия.
- **Използване на възобновяеми енергийни източници**: В момента използването на възобновяеми енергийни източници като слънчева енергия, вятърна енергия или биомаса е ограничено в общината.

2. Основни дейности и постигнати резултати

- **Реконструкция на обществени сгради**: Ако в последните години е имало проекти за реновиране на училища, детски градини или други обществени сгради, целящи повишаване на енергийната им ефективност, това е стъпка в правилната посока. Подмяната на дограма, подобряване на топлоизолацията и инсталиране на нови отоплителни системи са част от тези дейности.
- **Програми за финансиране**: Възможно е общината да е участвала в национални или европейски програми за финансиране на мерки по енергийна ефективност. Тези програми често предоставят субсидии за подмяна на остарели отоплителни системи и изолация на сградите.

3. Анализ на предизвикателствата

- **Ограничени финансови ресурси**: Финансирането на проекти за енергийна ефективност може да бъде затруднено поради ограничените средства в общинския бюджет. Освен това, достъпът до европейски програми и фондове може да бъде усложнен поради административни пречки или липса на капацитет.
- **Ниска информираност**: Жителите и местните предприятия може да нямат достатъчно информация за ползите от енергийната ефективност и възможностите за финансиране на такива проекти.
- **Стара инфраструктура**: Много от сградите и инфраструктурата в общината са стари и изискват значителни инвестиции за модернизация, което създава допълнителни предизвикателства пред енергийната ефективност.

4. Препоръки за подобряване на енергийната ефективност

- **Разработване на дългосрочна стратегия**: Общината трябва да разработи дългосрочна стратегия за енергийна ефективност, която да включва конкретни цели и стъпки за тяхното постигане. Стратегията трябва да бъде съобразена с националните и европейски политики в тази област.
- **Реновиране на сгради**: Продължаване на реновацията на обществените сгради с акцент върху енергоспестяващите мерки. Това включва подмяна на дограми, изолация на фасадите, внедряване на нови отоплителни системи и използване на възобновяеми енергийни източници.
- **Модернизиране на уличното осветление**: Подмяна на съществуващите осветителни тела с LED осветление и интегриране на интелигентни системи за управление на осветлението, които ще доведат до значителни икономии на енергия и разходи.
- **Образователни кампании**: Организиране на информационни кампании и обучения за жителите и местния бизнес за ползите от енергийната ефективност и начините за финансиране на енергийно ефективни проекти.
- **Развитие на възобновяеми енергийни източници**: Насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници, като инсталиране на слънчеви панели на обществени сгради и частни домове. Разработване на проекти за използване на биомаса за отопление в селските райони.
- **Публично-частни партньорства**: Разглеждане на възможности за публично-частни партньорства, които да подкрепят инвестициите в енергийна ефективност. Частният сектор може да осигури финансиране и технологии, докато общината осигурява необходимата инфраструктура и поддръжка.

5. Възможности за финансиране

- **Европейски фондове и програми**: Общината може да се възползва от европейски програми като "Horizon 2020" или "Европейски фонд за регионално развитие" за финансиране на проекти по енергийна ефективност.

- **Национални програми и субсидии**: В България съществуват различни национални програми и субсидии, насочени към повишаване на енергийната ефективност, като например програми за саниране на многофамилни жилищни сгради.
- **Зелени облигации**: Разглеждане на възможността за издаване на зелени облигации за финансиране на проекти по енергийна ефективност, които да привлекат инвеститори, заинтересовани от устойчивото развитие.

Заключение

Енергийната ефективност е ключов приоритет за Община Брезник, който може да доведе до значителни икономически и екологични ползи. С правилна стратегия, информиране на населението и осигуряване на финансиране, общината може да постигне значителни резултати в тази област. Внедряването на препоръчаните мерки ще допринесе за намаляване на разходите за енергия, подобряване на инфраструктурата и повишаване на качеството на живот на жителите.

Таблица 4 Изпълнени ECM за подобряване на енергийната ефективност

№ обект	**Общински сгради/ адрес**	**ECM По отопление (подмяна котел, др.)**	**Подмяна на дограма**	**Изолация на под / покрив**	**Изолация на външни стени**	**ECM по осветление**	**ВЕИ**	**Източник на финансиране**
1	Общинска болница/ ул. Владо Радославов №29, гр. Брезник	да	да	не	да	на	не	МТСП – „Красива България“
2	Читалище, площад „9-ти септември“, гр. Брезник	да	да	не	да	не	не	ДФЗ
3	Читалище с.Ноевци	да	да	не	да	не	не	ДФЗ
4	Основно у-ще „Хр.Смирненски“, с.Ноевци	да	не	не	не	не	не	Община Брезник

5	Община Брезник, ул.“Елена Георгиева“ №16, гр. Брезник	да	да	не	да	не	не	МТСП – „Красива България“
6	СУ „Васил Левски“, Ул.“Ангел Коцелянов“ №9 гр. Брезник,	да	да	не	не	не	не	Министерство на финансите
7	Улично осветление	не	не	не	не	да	не	ДФЗ

Основните насоки на местната политика по енергийна ефективност са следните:

-Намаляване на топлинните загуби в сградите, чрез подобряване на енергийните им характеристики.

-Използване на енергийни ресурси за отопление и охлаждане чрез високоефективни системи

-Поддържане на стабилни параметри на средата в помещенията

-Подмяна горивата с ниска ефективност

-Създаване на условия за насърчаване на ползване на ВЕИ

-Намаляване емисиите на вредни газове

-Модернизиране и автоматизиране на осветлението на общински обекти

-Насърчаване на добрите практики

ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ПРОЕКТИ И МЕРКИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

За Община Брезник, определянето на приоритетни направления за проекти и мерки за енергийна ефективност е от ключово значение за постигане на устойчиво развитие, намаляване на енергийните разходи и подобряване на качеството на живот на жителите. Ето някои приоритетни направления, които общината може да разгледа:

1. Реновиране и енергийна ефективност на обществените сгради

- **Саниране на сгради**: Изолация на фасадите, подмяна на дограмите и покривите с енергийно ефективни материали, което ще намали загубите на топлина и разходите за отопление.

- **Подмяна на отоплителни системи**: Инсталиране на нови, по-ефективни отоплителни системи, включително използването на възобновяеми енергийни източници като биомаса или термопомпи.
- **Енергийно ефективно осветление**: Подмяна на вътрешното осветление в обществените сгради с LED осветление.

2. Развитие на възобновяеми енергийни източници

- **Инсталиране на соларни панели**: Възможност за инсталиране на фотоволтаични системи върху обществените сгради за генериране на електроенергия, което може да намали зависимостта от външни доставчици на енергия и да осигури допълнителни приходи от продажба на излишната енергия.
- **Проекти за биомаса**: Развитие на проекти за използване на биомаса за отопление, особено в селските райони, където има налични ресурси като дървесни отпадъци.

3. Енергийно ефективни жилищни сгради

- **Програми за саниране на жилищни сгради**: Насърчаване и подпомагане на собствениците на жилища за участие в национални програми за саниране, което ще подобри енергийната ефективност на частния жилищен фонд.
- **Финансови стимули**: Осигуряване на финансови стимули или субсидии за домакинствата, които предприемат мерки за подобряване на енергийната ефективност на своите жилища.

4. Образователни и информационни кампании

- **Повишаване на осведомеността**: Организиране на кампании за информираност сред населението и местния бизнес относно ползите от енергийната ефективност и начините за прилагане на мерки за енергоспестяване.
- **Обучения за енергийна ефективност**: Провеждане на обучения и семинари за местната администрация и гражданите, свързани с използването на възобновяеми енергийни източници и енергийно ефективни технологии.

5. Подобряване на транспортната система

- **Електрически транспорт**: Разглеждане на възможностите за въвеждане на електрически превозни средства за обществения транспорт и стимулиране на използването на електромобили чрез инсталиране на зарядни станции.
- **Пешеходни и велосипедни алеи**: Подобряване на инфраструктурата за алтернативни форми на транспорт, като изграждане на пешеходни и велосипедни алеи, което ще намали необходимостта от използване на автомобили.

6. Разширяване на газификацията

- **Проучване за газификация**: Провеждане на проучвания и анализи за възможностите за газификация на населените места в общината, което може да доведе до по-ефективно и екологично отопление.
- **Внедряване на природен газ**: При възможност, разширяване на газоснабдяването в общината, което ще допринесе за намаляване на разходите за отопление и замърсяването на въздуха.

7. Управление на отпадъците и енергийна ефективност

- **Рециклиране и компостиране**: Насърчаване на рециклирането и компостирането на отпадъци, което може да намали енергията, необходима за управление на отпадъците, и да генерира полезни продукти като компост за селското стопанство.
- **Изграждане на съоръжения за добив на енергия от отпадъци**: Разглеждане на възможности за изграждане на съоръжения за генериране на енергия от отпадъци, което би осигурило допълнителен източник на енергия за общината.

Заключение

Тези приоритетни направления за проекти и мерки по енергийна ефективност в Община Брезник са насочени към намаляване на разходите за енергия, подобряване на екологичната устойчивост и повишаване на качеството на живот на местните жители. Реализацията на тези проекти ще изисква стратегическо планиране, достъп до финансиране и активно участие на местната общност.

ЕНЕРГИЙНА БЕДНОСТ

Определение за енергийна бедност

Енергийна бедност се отнася до ситуация, в която едно домакинство не може да си позволи да покрива разходите за основни енергийни нужди, като отопление, осветление, готвене и топла вода, без това да окаже сериозно негативно влияние върху останалите основни потребности на семейството. Това състояние често води до недостатъчно отопление през зимата, прекомерна горещина през лятото, и цялостно понижаване на качеството на живот.

Оценка на енергийната бедност в Община Брезник

Оценката на енергийната бедност в Община Брезник трябва да се базира на следните критерии:

1. **Доходи на домакинствата**: Анализ на средния доход на домакинствата и делът на тези доходи, който се изразходва за енергия. Домакинствата, които харчат повече от определен процент от доходите си за енергийни нужди (обикновено 10% или повече), се считат за изложени на риск от енергийна бедност.
2. **Състояние на жилищния фонд**: Много от жилищата в общината може да са стари, с лоша изолация и остарели отоплителни системи, което увеличава разходите за отопление и води до енергийна неефективност.
3. **Достъп до алтернативни източници на енергия**: Липсата на достъп до по-евтини и енергийно ефективни източници на енергия като природен газ или възобновяеми енергийни източници може да увеличи разходите за енергия.
4. **Демографски фактори**: Възрастните хора, многодетните семейства и хората с увреждания са по-уязвими на енергийна бедност, поради по-големите им нужди от отопление и светлина.

Задачи и ангажименти на общинската управа

1. **Създаване на стратегия за справяне с енергийната бедност**:
   - Разработване на конкретна стратегия за намаляване на енергийната бедност в общината, включително ясни цели, мерки и график за тяхното изпълнение.
2. **Идентификация на уязвимите групи**:
   - Провеждане на проучвания и събиране на данни за идентифициране на домакинствата, които са изложени на риск от енергийна бедност. Това включва сътрудничество с местни социални служби, здравни организации и НПО.
3. **Образователни и информационни кампании**:

- Организиране на информационни кампании за повишаване на осведомеността относно енергийната бедност и начините за подобряване на енергийната ефективност в домовете.
- Предоставяне на съвети и обучение на домакинствата за енергоспестяване и използване на по-ефективни уреди.

4. **Финансово подпомагане и субсидии**:
   - Осигуряване на финансови помощи или субсидии за уязвимите групи за подмяна на остарели отоплителни системи, изолация на жилищата и покриване на разходите за енергия.
   - Разработване на местни програми за енергийна ефективност, които предлагат финансова помощ за саниране на жилища и подмяна на остарели електроуреди.
5. **Модернизация на жилищния фонд**:
   - Подкрепа за проекти по саниране на обществени и жилищни сгради, особено тези, обитавани от уязвими групи. Това включва изолация на стени, покриви и подмяна на дограма.
   - Насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници, като соларни панели или биомаса, особено в отдалечените райони на общината.
6. **Подобряване на достъпа до енергийни ресурси**:
   - Изследване на възможностите за разширяване на достъпа до природен газ или други по-евтини и ефективни енергийни източници в общината.

Препоръки за мерки и насоки

1. **Интегриране на енергийната бедност в социалната политика на общината**:
   - Създаване на съвместни програми между отделите по социална политика и енергийна ефективност, които да адресират нуждите на уязвимите групи по отношение на достъпа до енергийни ресурси.
2. **Създаване на общински фонд за енергийна ефективност**:
   - Учредяване на специален фонд, който да финансира проекти за енергийна ефективност, насочени към уязвимите домакинства. Фондът може да бъде финансиран чрез публично-частни партньорства, европейски програми или общински бюджет.
3. **Използване на европейски фондове и програми**:
   - Активно участие в европейски програми за борба с енергийната бедност и подобряване на енергийната ефективност, като например "Horizon Europe" или "Европейски фонд за регионално развитие".
   - Изготвяне на проекти и кандидатстване за финансиране по програми, насочени към саниране на жилищни сгради и модернизация на енергийната инфраструктура.
4. **Регулярно наблюдение и отчетност**:

- Въвеждане на система за редовен мониторинг и оценка на нивата на енергийна бедност в общината. Тази система трябва да включва редовно събиране на данни и анализ на ефективността на предприетите мерки.
- Публикуване на годишни доклади за напредъка по намаляване на енергийната бедност и постигнатите резултати.

Заключение

Борбата с енергийната бедност в Община Брезник изисква координирани усилия от страна на местната управа, съвместно с други институции и организации. С правилното планиране и изпълнение на мерки, насочени към повишаване на енергийната ефективност и подкрепа на уязвимите групи, общината може да постигне значителни подобрения в качеството на живот на своите жители.

ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА БЕДНОСТ

Идентифицирането на енергийната бедност в Община Брезник е важна стъпка за разработване на ефективни мерки за намаляване на този проблем. За да се идентифицира и оцени енергийната бедност, трябва да се извършат няколко ключови дейности и да се анализират определени показатели.

1. Събиране на данни

- **Демографски данни**: Събиране на информация за населението в общината, включително възраст, доходи, състав на домакинствата, социален статус и здравословно състояние. Важно е да се установи колко от жителите на общината попадат в уязвими групи, като възрастни хора, многодетни семейства и хора с увреждания.
- **Енергийни разходи**: Събиране на данни за месечните разходи на домакинствата за електроенергия, отопление, горива и други енергийни източници. Това включва анализ на сметките за енергия и сравнение с доходите на домакинствата.
- **Състояние на жилищния фонд**: Оценка на състоянието на сградите, в които живеят жителите на общината. Включва анализ на изолацията, типа отопление, качеството на прозорците и други фактори, които влияят върху енергийната ефективност на жилищата.
- **Достъп до енергийни източници**: Проучване на достъпа на жителите до различни енергийни източници, включително електричество, природен газ, твърди горива, и възобновяеми източници на енергия.

2. Анализ на данните

- **Идентифициране на домакинства с висок процент енергийни разходи**: Анализиране на данните, за да се определи колко от домакинствата в общината харчат над 10% от доходите си за енергия. Тези домакинства се считат за изложени на риск от енергийна бедност.
- **Оценка на енергийната ефективност на жилищата**: Изследване на жилищата, за да се идентифицират тези, които са с ниска енергийна ефективност и изискват реновация или подмяна на отоплителните системи.
- **Сравнение с националните стандарти и средни стойности**: Сравняване на показателите за енергийна бедност в община Брезник със средните стойности за страната и други сходни общини.

3. Социални проучвания и анкети

- **Анкети сред населението**: Провеждане на анкети и интервюта с жителите на общината, за да се събере допълнителна информация за техните енергийни разходи, условията на живот и трудностите, които срещат при плащането на сметките за енергия.
- **Оценка на възприятието за енергийна бедност**: Проучване на възприятието на жителите относно тяхната способност да поддържат адекватно отопление и осветление през зимата, както и да покриват основните си енергийни нужди.

4. Картографиране на енергийната бедност

- **Географско разпределение на енергийната бедност**: Изготвяне на карти, които показват районите в общината с най-високи нива на енергийна бедност. Това може да включва разграничение на селските и градските райони, както и идентифициране на специфични квартали или села с висок риск.
- **Сегментация на уязвимите групи**: Идентифициране на групи от населението, които са най-засегнати от енергийната бедност, като възрастни хора, хора с ниски доходи и самотни родители.

5. Изготвяне на доклад и препоръки

- **Доклад за енергийната бедност**: Изготвяне на подробен доклад, който обобщава резултатите от анализа и оценката на енергийната бедност в общината. Докладът трябва да включва данни за мащаба на проблема, засегнатите групи, и препоръки за адресиране на енергийната бедност.
- **Препоръки за действия**: Формулиране на конкретни препоръки за местната управа и заинтересованите страни относно мерките, които могат да бъдат предприети за намаляване на енергийната бедност. Това може да включва програми за саниране, субсидии за енергийно ефективни уреди, и информационни кампании.

6. Мониторинг и актуализация

- **Периодичен мониторинг**: Установяване на система за редовен мониторинг на нивата на енергийна бедност в общината. Това включва ежегодно или двугодишно събиране и анализ на данни, за да се проследи напредъкът и да се актуализират мерките за справяне с проблема.
- **Адаптация на политиките**: Въз основа на резултатите от мониторинга, общината трябва да адаптира и актуализира своите стратегии и програми за борба с енергийната бедност.

Заключение

Идентифицирането на енергийната бедност в Община Брезник изисква цялостен и многопластов подход, включващ събиране и анализ на данни, социални проучвания, картографиране и редовен мониторинг. С тези стъпки, общината може да разработи ефективни мерки и политики, които да подобрят качеството на живот на своите жители и да намалят енергийната бедност.

Един успешен пример за добра практика в справянето с енергийната бедност може да бъде програмата "Подобряване на енергийната ефективност в домакинствата" (например в Община Габрово, но с приложимост и за Община Брезник), която е насочена към намаляване на енергийната бедност чрез реновиране на жилищния фонд и подпомагане на уязвимите групи.

Пример за добра практика: Програма за енергийна ефективност в Община Габрово

Основни характеристики на програмата:

1. **Цел и обхват**:
   - Програмата цели да намали енергийната бедност сред уязвимите групи в общината чрез подобряване на енергийната ефективност на жилищния фонд.
   - Обхваща обществените и частните жилищни сгради с акцент върху домовете на възрастни хора, многодетни семейства и хора с ниски доходи.
2. **Финансиране**:
   - Програмата се финансира чрез комбиниране на европейски фондове (като Оперативна програма "Региони в растеж") и местни ресурси.
   - Допълнително, програмата включва съфинансиране от страна на домакинствата, което се субсидира за най-уязвимите групи.
3. **Основни дейности**:
   - **Саниране на жилищата**: Включва подмяна на дограма, топлоизолация на стени и покриви, подмяна на отоплителни системи с енергийно ефективни алтернативи (като термопомпи, газови котли, и биомаса).

- **Подобряване на вътрешната инфраструктура**: Подмяна на стари електроуреди с нови, които са енергийно ефективни, както и инсталиране на слънчеви панели за топла вода и производство на електроенергия.

4. **Социална подкрепа и информираност**:
   - **Образователни кампании**: Организиране на обучения и семинари за жителите относно ползите от енергийната ефективност и начините за пестене на енергия.
   - **Социално подпомагане**: Създаване на механизъм за директна финансова помощ за най-бедните домакинства, който покрива част от разходите за енергийна реновация.
5. **Резултати и въздействие**:
   - **Намаление на разходите за енергия**: Домакинствата, участващи в програмата, отчитат значително намаление на разходите за отопление и електроенергия.
   - **Подобрено качество на живот**: Санираните жилища предлагат по-добри условия за живот, което е особено важно за възрастните хора и семействата с деца.
   - **Екологични ползи**: Намаление на емисиите на парникови газове и други вредни вещества, благодарение на по-ефективното използване на енергия и преминаването към възобновяеми енергийни източници.

Приложимост за Община Брезник:

- **Модифициране на подхода**: Община Брезник може да адаптира този модел, като стартира подобна програма, съобразена с местните условия и нужди. Например, фокусът може да бъде върху подобряване на енергийната ефективност на селските домове, които често са по-засегнати от енергийна бедност.
- **Изграждане на партньорства**: Местната управа може да си партнира с НПО, държавни агенции и частния сектор за финансиране и изпълнение на програмата.
- **Дългосрочна устойчивост**: Включването на възобновяеми енергийни източници, като соларни панели и биомаса, може да осигури дългосрочни решения за енергийна бедност и да допринесе за устойчивото развитие на общината.

Тази практика показва как цялостен и системен подход, комбиниращ реновация на жилищния фонд, социална подкрепа и информираност, може ефективно да се справи с енергийната бедност. Общината може да се възползва от този модел и да го адаптира, за да отговори на специфичните нужди на своето население.

ПОВИШАВАНЕ НА ОСВЕДОМЕНОСТТА И АНГАЖИРАНОСТТА НА ГРАЖДАНИТЕ

Повишаването на осведомеността и ангажираността на гражданите в град Брезник е ключов фактор за успешното реализиране на мерки за енергийна ефективност, справяне с енергийната бедност и устойчиво развитие на общината. Ето някои стратегии и инициативи, които могат да бъдат приложени за постигане на тези цели:

1. Информационни кампании

- **Целенасочени информационни материали**: Създаване и разпространение на брошури, плакати и онлайн ресурси, които обясняват значението на енергийната ефективност, ползите от намаляване на енергийните разходи и начините за участие в програми за саниране и подобрение на жилищния фонд.
- **Местни медии**: Използване на местни радиостанции, телевизионни канали и печатни медии за популяризиране на инициативи и мерки, които се предприемат от общината в областта на енергийната ефективност.
- **Социални медии и уебсайтове**: Активно използване на социалните медии (Facebook, Instagram, YouTube) и уебсайта на общината за информиране на гражданите за предстоящи събития, програми и възможности за участие.

2. Обучения и семинари

- **Обучения за гражданите**: Организиране на безплатни обучения и семинари за гражданите относно начините за повишаване на енергийната ефективност в домакинствата, използването на възобновяеми енергийни източници и възможностите за финансиране на такива проекти.
- **Партньорства с училища и университети**: Включване на местните училища и образователни институции в инициативи, свързани с енергийната ефективност. Това може да включва образователни програми, практически занятия и участие в проекти за енергийна ефективност.
- **Семинари за бизнеса**: Провеждане на специализирани семинари за местния бизнес относно енергийната ефективност и устойчивото управление на енергията. Тези семинари могат да включват теми като енергийни одити, възможности за финансиране и успешни примери от други региони.

3. Гражданско участие и консултации

- **Публични консултации**: Организиране на обществени обсъждания и консултации по ключови проекти и програми, свързани с енергийната ефективност и устойчивото развитие на общината. Това ще даде възможност на гражданите да изразят своите мнения и предложения.
- **Работни групи и комитети**: Създаване на работни групи или комитети, в които гражданите могат да участват активно в планирането и изпълнението на местни

инициативи по енергийна ефективност. Това ще повиши ангажираността и ще насърчи гражданското участие.

4. Примери за добри практики

- **Демонстрационни проекти**: Реализиране на демонстрационни проекти за енергийна ефективност в град Брезник, които да служат като примери за останалите граждани. Това може да включва реновация на обществени сгради или инсталиране на възобновяеми енергийни източници.
- **Споделяне на успешни истории**: Разпространение на успешни примери и истории от граждани и местни предприятия, които са внедрили мерки за енергийна ефективност и са постигнали значителни спестявания на енергия и разходи.

5. Интерактивни платформи и приложения

- **Онлайн платформи за съвети и помощ**: Създаване на онлайн платформа, където гражданите могат да получат съвети и помощ за подобряване на енергийната ефективност в домовете си, както и информация за налични програми за субсидии и финансиране.
- **Мобилни приложения**: Разработване на мобилни приложения, които да помагат на гражданите да следят и управляват енергийното си потребление, както и да получават актуална информация за инициативите на общината.

6. Конкурси и награди

- **Конкурси за най-енергийно ефективно домакинство**: Организиране на конкурси, които да стимулират гражданите да подобрят енергийната ефективност на домовете си. Победителите могат да бъдат награждавани с енергоспестяващи уреди или намаление на данъци.
- **Награди за устойчив бизнес**: Въвеждане на годишни награди за местни предприятия, които са постигнали значителни успехи в областта на енергийната ефективност и устойчивото развитие.

7. Партньорства с НПО и частния сектор

- **Сътрудничество с неправителствени организации**: Партньорство с местни и национални НПО, които работят в областта на енергийната ефективност и устойчивото развитие. Те могат да предоставят експертна помощ, ресурси и да участват в изпълнението на различни проекти.
- **Частно-обществено партньорство**: Включване на частния сектор в инициативи за подобряване на енергийната ефективност в общината. Това може да включва съвместни проекти, инвестиции и спонсорство на кампании.

Заключение

Повишаването на осведомеността и ангажираността на гражданите в град Брезник изисква координирани усилия от страна на общинската управа, неправителствения сектор и частния бизнес. Чрез организиране на информационни кампании, обучения, обществени консултации и партньорства, общината може да мотивира гражданите да участват активно в инициативите за енергийна ефективност и устойчиво развитие. Това не само ще подобри качеството на живот на местните жители, но и ще допринесе за постигането на дългосрочни екологични и икономически цели.

ПОДПОМАГАНЕ НА СПРАВЕДЛИВИЯ ПРЕХОД

Програмата за справедлив преход е насочена към подпомагане на региони, които са силно зависими от въглищната индустрия и други въглеродно интензивни отрасли, за да преминат към по-устойчиво и зелено икономическо развитие. Като част от Пернишка област, Община Брезник също участва в тази програма, което открива възможности за развитие на нови икономически дейности и подобряване на качеството на живот на местното население.

Препоръки за подпомагане на Община Брезник в рамките на Програмата за справедлив преход:

1. Диверсификация на икономиката

- **Развитие на зелени индустрии**: Насърчаване на инвестициите в зелени технологии и индустрии, като например производство на възобновяема енергия (соларни и вятърни паркове), енергийна ефективност и кръгова икономика. Това може да включва създаване на индустриални паркове, където компании, свързани със зелени технологии, могат да се установят и развиват.
- **Подкрепа за местния бизнес**: Разработване на програми за подкрепа на малки и средни предприятия (МСП) в общината, които биха могли да се адаптират към новите зелени технологии или да започнат нови дейности в сферата на устойчивото развитие.

2. Обучение и преквалификация на работната сила

- **Програми за преквалификация**: Разработване на програми за преквалификация на работници от въглищния сектор и други въглеродно интензивни индустрии. Тези програми трябва да бъдат насочени към придобиване на нови умения в областта на възобновяемата енергия, енергийна ефективност, екологичен туризъм, земеделие и други устойчиви дейности.

- **Партньорства с образователни институции**: Връзка с местни училища, колежи и университети за разработване на учебни програми и курсове, насочени към нуждите на нововъзникващите сектори в общината.

3. Развитие на инфраструктурата

- **Енергийна инфраструктура**: Модернизация на електроразпределителната мрежа, за да се подпомогне интеграцията на възобновяеми енергийни източници. Това включва инвестиции в интелигентни мрежи, системи за съхранение на енергия и инфраструктура за електромобили.
- **Транспортна инфраструктура**: Подобряване на транспортната инфраструктура, за да се улесни достъпът до новите индустриални паркове и туристически обекти. Това може да включва реконструкция на пътища и изграждане на велосипедни и пешеходни алеи.

4. Стимулиране на устойчив туризъм и агроекология

- **Екологичен туризъм**: Развитие на екологичен и културен туризъм като алтернативен източник на доходи за местното население. Общината може да разработи туристически маршрути, които да включват природни и културни забележителности, както и да насърчи устойчивото развитие на селския туризъм.
- **Подкрепа за агроекологични практики**: Насърчаване на земеделските производители да прилагат екологично чисти и устойчиви земеделски практики, като био земеделие и производство на местни продукти с висока добавена стойност.

5. Участие на гражданите и заинтересованите страни

- **Обществени консултации**: Организиране на редовни обществени консултации с гражданите и местните предприятия, за да се събират идеи и предложения за проекти в рамките на Програмата за справедлив преход. Включването на местната общност в процеса на вземане на решения е от ключово значение за успешната реализация на програмата.
- **Създаване на платформи за сътрудничество**: Учредяване на работни групи и платформи за сътрудничество между общината, неправителствени организации, бизнеса и образователните институции. Това ще подпомогне координацията и ефективното изпълнение на програмата.

6. Финансиране и привличане на инвестиции

- **Кандидатстване за европейски фондове**: Активно участие в програми за финансиране, като Фонд за справедлив преход и други европейски фондове, които могат да подпомогнат финансирането на зелени проекти в общината.

- **Привличане на частни инвестиции**: Стимулиране на частни инвестиции чрез предоставяне на данъчни облекчения, субсидии и други финансови инструменти за компании, които искат да инвестират в устойчиви проекти в региона.

7. Мониторинг и отчетност

- **Постоянен мониторинг на прогреса**: Въвеждане на система за мониторинг и оценка на изпълнението на проектите в рамките на Програмата за справедлив преход. Това ще позволи навременна корекция на стратегията и адаптиране към променящите се условия.
- **Редовни отчети и комуникация**: Редовно информиране на обществеността за постигнатите резултати и напредъка на инициативите в рамките на програмата. Това ще повиши прозрачността и ще засили доверието към общинските инициативи.

Заключение

Програмата за справедлив преход предоставя уникална възможност на Община Брезник да трансформира своята икономика в по-зелена и устойчива. Чрез диверсификация на икономиката, развитие на нови индустрии, преквалификация на работната сила и ангажиране на местната общност, общината може да осигури дългосрочна стабилност и по-добро качество на живот за своите жители. Ефективното изпълнение на тези препоръки ще изисква координирани усилия, сътрудничество и използване на наличните ресурси и финансиране.

СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЕТО

Общински сгради

Анализът на консумацията на електрическа енергия и други енергийни източници в общинските сгради на община Брезник за периода 2021-2023 г. показва следните тенденции:

1. Електрическа енергия

- **2021 г.:** 200 MWh
- **2022 г.:** 243 MWh
- **2023 г.:** 280 MWh

През този период се наблюдава стабилно увеличение на потреблението на електрическа енергия, което може да се дължи на различни фактори, като например повишаване на нуждата от отопление и охлаждане, увеличаване на броя на сградите или повишена активност в общинските сгради. От 2021 до 2023 г. има общо увеличение с 80 MWh или около 40% в сравнение с 2021 г.

2. Природен газ

- **2021 г.:** 150 MWh
- **2022 г.:** 167 MWh
- **2023 г.:** 181 MWh

Потреблението на природен газ също бележи увеличение през анализирания период. Това увеличение е по-малко интензивно в сравнение с електрическата енергия, но все пак има устойчив ръст. От 2021 до 2023 г. има увеличение от 31 MWh или около 21%.

3. Дърва

- **2021 г.:** 120 тона
- **2022 г.:** 129 тона
- **2023 г.:** 143 тона

Използването на дърва също показва нарастваща тенденция. Въпреки че дървата са по-традиционен източник на енергия, те остават значим компонент в енергийния микс на общината. За периода има увеличение от 23 тона или около 19%.

4. Въглища

- **2021 г.:** 40 тона
- **2022 г.:** 45 тона
- **2023 г.:** 50 тона

Потреблението на въглища е най-малко от всички разглеждани енергийни източници, но също показва устойчиво увеличение. За три години потреблението се е увеличило с 10 тона или 25%.

Общи изводи:

1. **Увеличение на консумацията:** Всички разгледани енергийни източници показват увеличаваща се тенденция в потреблението. Това може да се дължи на различни фактори, като увеличаване на броя на сградите, нарастваща активност или други социално-икономически фактори.
2. **Зависимост от различни енергийни източници:** Общината продължава да разчита на разнообразие от енергийни източници, което показва, че все още няма преминаване към един основен източник.
3. **Екологични съображения:** Въпреки че дървата и въглищата продължават да се използват, увеличеното потребление на електрическа енергия и природен газ може да показва тенденция към по-чисти източници на енергия, но същевременно изисква по-голямо внимание към ефективността и устойчивостта.

Тези данни предоставят основа за планиране на бъдещи мерки за енергийна ефективност и устойчиво развитие на общината.

Таблица 5: Потребление на енергия в общински сгради за периода 2021-2023 г.

Вид енергиен източник	**Мерна единица**	**2021**	**2022**	**2023**
Ел.енергия	**MWh**	200	243	280
Природен газ	**MWh**	150	167	181
Дърва	**Тон**	120	129	143
Въглища	**Тон**	40	45	50

ЖИЛИЩЕН ФОНД

За да направим анализ на жилищния фонд в община Брезник ни е бедна информацията, поради което ще разгледаме основни аспекти като структура, състояние, динамика и предизвикателства. Тъй като не разполагам с конкретни данни, анализът ще бъде изграден въз основа на типични характеристики за подобни малки общини в България.

1. Структура на жилищния фонд

В община Брезник значителна част от жилищния фонд се състои от сгради с ниска енергоефективност, остарели, амортизирани, без изолации, с дървена дограма. Предприеманите ремонти са частични и не включват прилагане на мерки за енергийна ефективност, което води до цялостен неблагоприятен енергиен баланс в домакинствата. Над 50% от домакинствата използват стари електрически уреди, а не енергоефективни - причината за това са ниската покупателна способност, особено на населението от третата възраст. Голяма част от хората не са информирани за етикирането на стоките и параметрите им по отношение на икономичност на ел. енергия. Големи загуби на енергия се констатират при битовите абонати на територията на общината.

Към момента състоянието на енергийното потребление в Община Брезник се

характеризира с енергоинтензивна структура на икономиката, морално остарели технологии, оборудване и уреди, както и неблагоприятен енергиен баланс на домакинствата с много високо потребление на електроенергия за отопление. Други пречки при реализацията на целенасочени действия за повишаване на енергийната ефективност са:

- липсата на стимули за рационално енергопотребление;
- недостатъчната осведоменост на потребителите за съществуващи новитехнологии и възможности за намаляване на консумацията на енергия;
- трудният достъп до финансови средства за реализацията на проекти заповишаване на енергийната ефективност.

Разходите за енергия се нареждат на едно от първите места в общинския бюджет, като основните причини за това са:

- морално и физическо остарели инсталации;
- липса на разбиране на проблемите на енергопотреблението;
- невъзможност за дългосрочно планиране;
- финансовото състояние на Общината.

Най-висок дял в енергийното потребление на територията на община Брезник има електроенергията. Това поражда необходимост от следните дейности свързани с ограничаване и оптимизиране на енергийното потребление и разходите за енергия:

- Изграждане на нови съоръжения и подмяна на част от съществуващите;
- Намаляване на технологичните разходи при доставка на електроенергия;
- Насърчаване на енергоспестяващо потребление в домакинствата, обществения сектор и производството;
- Саниране на обществени и жилищни сгради.

Високото енергийно потребление в общината налага мерки за пестене на енергия, повишаване на енергийната ефективност, внедряване на алтернативни енергийни

източници - ВЕИ, био горива и икономия на средства в обществения сектор, промишлеността, селското стопанство, търговията и услугите.

Ролята на Община Брезник е в създаването на подходяща среда за енергоспестяване, в даването на личен пример и осигуряване на съдействие при достъпа до средства за финансиране на мерки за енергийна ефективност.

Реализирането на икономии от средства за електрическа енергия за отопление както и на твърди и течни горива за отопление може да се постигне основно, чрез поетапни ремонти и подобряване енергийните характеристики на общинския сграден фонд.

Всички изброени по-горе разходи засягат пряко общинския бюджет и това налага спешни мерки за пестене на енергия, повишаване на енергийната ефективност и въвеждане на ВЕИ в обществения и частния сектор на територията на община Брезник.

Наред с ремонтите е необходимо преминаване на повече сгради към използване на ВЕИ, пелети и други, поради това, че тези източници са най-евтини, екологично чисти, с висок КПД и най-ниски загуби при пренос на енергия. При прилагане на тези мерки могат да се постигнат икономии в размер до 50%.

В краткосрочен план Общинската администрация може да въведе енергоспестяващи мерки и да санира повече обществени сгради, да насърчава въвеждането на ВЕИ, предимно слънчеви колектори най-вече в детските градини, изграждане на фотоволтаични паркове в района, соларни лампи за фасадно осветление и други.

Общите енергийни разходи на община Брезник са относително постоянни с леко увеличаване предвид промените в глобалните енергийни и ценови тенденции. Основен разход в Общинския бюджет за последните 3 години е използваната енергия в общински сгради, което налага предприемане на спешни дейности и мерки за оптимизация и намаляване обема на това потребление.

Изводът, който се налага е, че Община Брезник трябва да продължи да въвежда мерки заповишаване енергийната ефективност на общинския сграден фонд във всички населени места. Необходимо е въвеждане на енергоефективни източници за отопление и насърчаване въвеждането на възобновяеми източници на енергия в общинските обекти

Жилищният фонд в община Брезник е съставен предимно от еднофамилни къщи, тъй като общината е с предимно селски характер. В по-голямата част от населените места в общината има къщи с дворни места, които са типични за селските райони. Много от тези

къщи са строени през втората половина на XX век, като има и по-стари сгради, наследени от предишни поколения.

2. Състояние на жилищния фонд

Много от жилищата в общината вероятно са в сравнително лошо състояние поради:

- **Липса на поддръжка:** Възрастните собственици често не разполагат с финансовите средства или физическата възможност да поддържат своите имоти.
- **Остарели материали:** Много от къщите са строени с остарели строителни материали, които са с ниска енергийна ефективност и нуждаят се от обновяване.
- **Наследствени имоти:** Възможно е да има значителен брой наследствени имоти, които не се използват активно и съответно се занемаряват.

3. Динамика и тенденции

- **Намаляване на населението:** С намаляването на населението в много от малките общини като Брезник, някои от жилищата остават необитаеми. Младите хора често напускат общината, търсейки работа и по-добри условия на живот в по-големи градове или чужбина.
- **Обезлюдяване на селата:** Този процес води до нарастващ брой необитаеми и изоставени жилища, особено в по-малките населени места в общината.
- **Търсене на втори дом:** В същото време има тенденция към закупуване на селски къщи от хора, които търсят втори дом извън града, като тези жилища често се реновират и модернизират.

4. Предизвикателства и възможности

- **Реновиране и поддръжка:** Важно е да се създадат програми за подпомагане на собствениците на жилища в обновяването и поддръжката на техните имоти, за да се подобри състоянието на жилищния фонд.
- **Подобряване на инфраструктурата:** По-доброто развитие на инфраструктурата (пътища, електричество, водоснабдяване) може да направи общината по-привлекателна за живеене и за покупка на имоти от хора извън региона.
- **Енергийна ефективност:** Въвеждането на мерки за енергийна ефективност, като саниране на сградите, би подобрило условията на живот и би намалило разходите за енергия на домакинствата.
- **Социални инициативи:** Стимулирането на млади семейства да се заселят в общината чрез различни социални и икономически мерки може да спомогне за ревитализацията на жилищния фонд.

Заключение

Жилищният фонд в община Брезник отразява както традиционните характеристики на селските райони в България, така и предизвикателствата, свързани с демографските промени и социално-икономическите условия. За да се подобри състоянието на жилищния фонд и да се увеличи привлекателността на общината, е необходим комплексен подход, който да включва както инфраструктурни, така и социални мерки.

ЦЕЛИ И ОБХВАТ

1. Намаляване на енергийното потребление

- **Оптимизация на енергийното потребление** в общинските сгради и инфраструктура чрез въвеждане на модерни технологии и практики за енергийна ефективност.
- **Реализиране на енергийни спестявания**, които да доведат до по-ниски разходи за енергия и по-устойчиво управление на общинския бюджет.

2. Повишаване на използването на възобновяеми енергийни източници

- **Инсталиране на възобновяеми енергийни източници** като слънчеви панели, биомаса и други алтернативни енергийни източници на общински обекти.
- **Намаляване на зависимостта от традиционните енергийни източници**, което ще спомогне за намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на екологичната среда.

3. Подобряване на енергийната ефективност на жилищния фонд

- **Саниране и реновиране на жилищни сгради** с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност и намаляване на енергийните разходи за домакинствата.
- **Създаване на условия за достъп до програми за енергийна ефективност** за собствениците на жилища, включително субсидии и заеми с изгодни условия.

4. Усъвършенстване на енергийната инфраструктура

- **Оптимизация на енергийните системи** в общинските сгради, включително отопление, вентилация и климатизация (ОВК).

5. Повишаване на информираността и ангажираността на населението

- **Образователни кампании и обучения** за гражданите относно ползите от енергийната ефективност и начините за намаляване на енергийното потребление.
- **Насърчаване на енергийно ефективно поведение** сред населението и бизнеса чрез инициативи и конкурси.

6. Мониторинг и оценка на изпълнението

- **Създаване на система за мониторинг** на енергийното потребление и ефективност, която да позволява проследяване на напредъка и коригиране на програмата при необходимост.
- **Редовно актуализиране на целите и мерките** на програмата въз основа на резултатите и новите технологични решения.

Тези цели ще бъдат насочени към устойчиво развитие на общината, подобряване на качеството на живот на нейните жители и създаване на условия за икономическа стабилност и екологична отговорност.

ГЛАВНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА Е:

Главната стратегическа цел на общинската програма за енергийна ефективност на община Брезник за периода 2024-2027 вероятно е **устойчиво намаляване на енергийното потребление в общината чрез повишаване на енергийната ефективност на обществените и жилищните сгради, както и чрез насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници**. Тази цел би трябвало да допринесе за по-добро управление на ресурсите, намаляване на разходите за енергия, опазване на околната среда и подобряване на качеството на живот в общината.

ПРИОРИТЕТИ

Приоритетите и специфичните цели на общинската програма за енергийна ефективност на община Брезник за периода 2024-2027 могат да включват следното:

Приоритети на програмата:

1. **Подобряване на енергийната ефективност на общинските сгради и инфраструктура**
    - Внедряване на мерки за повишаване на енергийната ефективност в административните, образователните и културните сгради.
2. **Насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници**

- Инсталиране на соларни панели и други възобновяеми енергийни системи върху общински сгради.
- Подпомагане на домакинствата и бизнеса в прехода към възобновяема енергия.

3. **Саниране и реновиране на жилищния фонд**
   - Създаване на програми за финансова подкрепа за енергийно обновяване на жилищни сгради.
   - Подобряване на топлоизолацията и енергийната ефективност на старите сгради.
4. **Повишаване на информираността и ангажираността на гражданите**
   - Организиране на информационни кампании и обучения за ползите от енергийната ефективност.
   - Насърчаване на енергийно ефективно поведение в ежедневието на гражданите.
5. **Развитие на устойчива енергийна инфраструктура**
   - Инвестиции в модернизация на отоплителните системи и енергийните мрежи.
   - Въвеждане на системи за мониторинг и управление на енергийното потребление.

Специфични цели:

1. **Намаляване на енергийното потребление в общинските сгради с определен процент** (например 20%) до 2027 г.
   - Извършване на енергийни одити на всички общински сгради.
   - Реализиране на конкретни проекти за енергийна ефективност, като подмяна на дограми, топлоизолация и модернизация на отоплителните системи.
2. **Увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници в енергийния микс на общината**
   - Инсталиране на соларни панели на минимум 50% от общинските сгради.
   - Подкрепа за проекти за използване на биомаса и други екологични източници на енергия.
3. **Саниране на поне 30% от жилищния фонд на територията на общината**
   - Създаване на финансова програма за субсидиране на санирането на жилищни сгради.
   - Организиране на консултации и техническа помощ за собствениците на жилища.
4. **Повишаване на обществената информираност за енергийната ефективност с поне 50%**
   - Провеждане на редовни информационни кампании и семинари.
   - Включване на училищата и местните общности в инициативи за устойчиво енергийно поведение.

5. **Намаляване на въглеродните емисии от общинския енергиен сектор с определен процент** (например 30%) до 2027 г.
    - Интегриране на енергийни системи с ниски емисии.
    - Насърчаване на използването на електрически превозни средства и други екологично чисти технологии.

Тези приоритети и специфични цели са насочени към устойчивото развитие на община Брезник, подобряване на енергийната ефективност, както и към опазване на околната среда и подобряване на качеството на живот на нейните жители.

ИЗБОР НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ

За успешното изпълнение на Програмата за енергийна ефективност (ПЕЕ) на община Брезник и намаляване на енергийното потребление, е важно да се реализират конкретни проекти и мерки, които са съобразени с приоритетите на програмата. Ето някои от най-адекватните и ефективни идеи:

1. Енергийна модернизация на общински сгради

- **Смяна на дограма и топлоизолация:** Подмяна на старата дограма с високоефективни прозорци и поставяне на топлоизолация на фасадите и покривите на общинските сгради (училища, детски градини, административни сгради). Това ще намали топлинните загуби и разходите за отопление.
- **Модернизация на отоплителни системи:** Подмяна на старите и неефективни отоплителни системи с модерни котли на биомаса или природен газ, както и внедряване на енергийно ефективни котли и радиатори.
- **Внедряване на автоматични системи за управление на осветлението:** Инсталиране на сензори за движение и автоматични системи за контрол на осветлението, които ще намалят ненужното потребление на електроенергия.

2. Възобновяеми енергийни източници

- **Инсталиране на соларни панели на покривите на общинските сгради:** Реализиране на проекти за инсталиране на фотоволтаични системи на покривите на училища, детски градини и административни сгради, което ще позволи част от енергийното потребление да се покрива от възобновяема енергия.
- **Проекти за биомаса:** Развитие на инсталации за използване на биомаса за отопление в общински сгради, особено в районите, където биомасата е лесно достъпна и икономически изгодна.

3. Реновиране и саниране на жилищния фонд

- **Субсидиране на саниране на жилищни сгради:** Създаване на програми за финансова подкрепа на домакинствата за извършване на саниране, включително подмяна на дограма, поставяне на топлоизолация и модернизация на отоплителни системи.
- **Обучение и консултации за енергийна ефективност:** Осигуряване на техническа помощ и консултации за собствениците на жилища относно най-добрите практики за енергийна ефективност и възможности за финансиране.

4. Образователни и информационни кампании

- **Кампании за насърчаване на енергийно ефективни навици:** Организиране на обществени информационни кампании, които да информират гражданите за ползите от енергийната ефективност и начините за намаляване на енергийното потребление в домовете и работните места.
- **Участие на местните училища в проекти за енергийна ефективност:** Включване на образователни институции в инициативи за енергийна ефективност, като инсталиране на енергийно ефективно оборудване и използване на възобновяеми източници на енергия като част от учебния процес.

5. Мониторинг и управление на енергийното потребление

- **Внедряване на системи за мониторинг на енергийното потребление:** Изграждане на система за наблюдение и анализ на енергийното потребление в общинските сгради, която да позволява идентифицирането на неефективни практики и тяхното отстраняване.
- **Енергийни одити:** Провеждане на редовни енергийни одити на сградите и съоръженията в общината, с цел откриване на допълнителни възможности за намаляване на енергийното потребление.

Чрез изпълнението на тези проекти и мерки, община Брезник ще постигне значително намаляване на енергийното потребление, подобряване на енергийната ефективност и ще допринесе за устойчивото развитие на региона.

Таблица 6: Списък с приоритетни проекти за енергийна ефективност в община Брезник за периода 2024-2027 година

Приоритет ПИРО	Мярка №	Проект	Прогнозна стойност (лева) без ДДС	Източник на финансиране
…	….	Реконструкция и преустройство на сграда на ул. „Андрей Михайлов“ №75, град Брезник	2 266000	МФ
…	…	Устойчиво Енергийно обновяване на жилищна сграда на ул. Комсомолец № 4, гр. Брезник, Община Брезник	135 635,84	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
		Устойчиво енергийно обновяване на многофамилна жилищна сграда с търговски обекти на ул. Георги Бунджулов № 31-35, гр. Брезник,	491 278,38	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
		Устойчиво енергийно обновяване на многофамилна жилищна сграда с търговски обекти на ул. Георги	245 756,07	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
		Енергийно обновяване на жилищна сграда на ул. Борис Антов № 7, гр. Брезник, Община Брезник	200 860,07	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
		Устойчиво енергийно обновяване на многофамилна жилищна сграда на ул. Георги Бунджулов № 69, гр. Брезник, Община Брезник	232 139,64	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
		Енергийно обновяване на жилищна сграда на ул. Владо Радославов №10, вход А и Б гр.Брезник, Община Брезник	433 095,85	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
		Устойчиво енергийно обновяване на многофамилна жилищна сграда с търговски обекти на ул. Андрей Михайлов № 70, гр. Брезник,	371 343,11	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
		Енергийно обновяване на жилищна сграда на ул. Андрей Михайлов № 77, гр. Брезник, Община Брезник	231 040,92	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
		Енергийно обновяване на жилищна сграда на ул. Октомври № 18, вход А и Б, гр. Брезник, Община Брезник	396 440,87	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход

		Енергийно обновяване на жилищна сграда на ул. Владо Радославов №12, вход А и Б, гр. Брезник	400 348,86	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
		Устойчиво енергийно обновяване на многофамилна жилищна сграда с търговски обекти на ул. Георги Бунджулов № 66, гр. Брезник,	344 231,64	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
….	…	Енергийно обновяване на жилищна сграда на ул. Борис Антов № 18, вход А и Б, гр. Брезник, Община Брезник	388 257,19	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
….	…	Енергийно обновяване на жилищна сграда на ул. Борис Антов № 2, гр. Брезник, Община Брезник	225 023,63	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
….	…	Енергийно обновяване на жилищна сграда на ул. Борис Антов № 4, гр. Брезник, Община Брезник	215 474,94	Програма „Развитие на регионите“, Фонд за Справедлив преход
….	…	Енергийно обновяване на Спортна зала гр. Брезник	999962.00	Процедура №BG-RRP-4.020 – “Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд за административно обслужване и спорт“
….	…	Енергийно обновяване на Общински исторически музей	986 980.00	Процедура №BG-RRP-4.020 – “Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на
….	…	Модернизация на образователната среда в Детска градина Брезица – гр. Брезник, постигане на високо ниво на енергийна ефективност и близко до нулевото потребление на енергия	1 188 193.25	Изпълнителна агенция „Програма за образование“
		ОБЩО ЗА ПРОГРАМАТА	……	

ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Очакваните ефекти от изпълнението на широкомащабни мерки и дейности за енергийна ефективност в община Брезник могат да включват:

1. **Намаляване на разходите за енергия**: Енергийно ефективните мерки като изолация на сгради, модернизиране на отоплителни системи и внедряване на LED осветление ще намалят енергийните разходи както за общинската администрация, така и за жителите.
2. **Намаляване на въглеродните емисии**: С прилагането на мерки за енергийна ефективност ще се намали количеството въглеродни емисии, което ще допринесе за по-добро качество на въздуха и борба с климатичните промени.
3. **Подобряване на комфорта в сградите**: Мерките като изолация и модернизация на отоплителните системи ще доведат до подобряване на вътрешния климат в сградите, като ги направят по-топли през зимата и по-хладни през лятото.
4. **Икономическо стимулиране**: Инвестициите в енергийна ефективност могат да стимулират местната икономика чрез създаване на работни места и подкрепа на местния бизнес, свързан с изпълнението на тези мерки.
5. **Повишаване на общественото съзнание**: Реализирането на енергийно ефективни проекти ще повиши осведомеността сред населението за ползите от енергийната ефективност и устойчивото развитие.
6. **Подобряване на градската среда**: Ефективните енергийни системи и обновяването на инфраструктурата ще допринесат за подобряване на общинската инфраструктура и качеството на живот.
7. **Повишаване на устойчивостта на общината**: Чрез намаляване на зависимостта от външни енергийни източници, общината ще стане по-устойчива на енергийни кризи и ценови колебания на енергията.

Тези ефекти ще допринесат за цялостното устойчиво развитие на община Брезник и подобряване на условията за живот на нейните жители.

В дългосрочен план изпълнението на мерките и дейностите за енергийна ефективност в община Брезник може да доведе до следните ефекти:

1. **Устойчиво икономическо развитие**: Чрез намаляване на енергийните разходи и повишаване на енергийната независимост, общината ще разполага с повече ресурси за инвестиране в други ключови области като образование, здравеопазване и инфраструктура.
2. **Дългосрочна устойчивост на околната среда**: Постоянното намаляване на въглеродните емисии и замърсяването на въздуха ще има положителен ефект върху местната екосистема, здравето на населението и климатичната устойчивост на региона.

3. **Технологични иновации и модернизация**: Въвеждането на нови технологии за енергийна ефективност ще насърчи иновациите и внедряването на по-ефективни решения, които ще подобрят цялостната инфраструктура на общината.
4. **Привличане на инвестиции и развитие на бизнеси**: Подобряването на енергийната инфраструктура може да направи общината по-привлекателна за инвеститори и нови бизнеси, особено в секторите на възобновяемата енергия и зелените технологии.
5. **Повишаване на качеството на живот**: В резултат на по-добрата енергийна ефективност и икономическо развитие, качеството на живот в общината ще се подобри, което ще задържи населението и може дори да привлече нови жители.
6. **Демографска стабилност**: Създаването на нови работни места и подобряването на условията на живот ще допринесат за намаляване на миграцията и стабилизиране на населението в общината.
7. **Подобряване на имиджа на общината**: Успешното прилагане на енергийно ефективни мерки и устойчиви практики може да повиши репутацията на община Брезник като лидер в областта на устойчивото развитие, което дава пример и на други общини.

В дългосрочен план тези ефекти ще укрепят устойчивостта, икономиката и социалното развитие на община Брезник, превръщайки я в по-добро място за живот и работа.

ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Изпълнението на програма за енергийна ефективност в община Брезник, предвид специфичните условия на региона, би следвало да премине през няколко ключови етапа:

1. Подготовка и анализ

- **Оценка на текущото състояние**: Извършване на подробен енергиен одит на сградите и инфраструктурата в общината, за да се идентифицират основните области, където е необходима енергийна ефективност.
- **Планиране на ресурси и финансиране**: Определяне на необходимите финансови средства, източници на финансиране (например европейски фондове, национални програми, частни инвестиции) и разпределение на бюджета по етапи.
- **Идентифициране на приоритетни проекти**: Селектиране на проекти за енергийна ефективност с най-голям потенциал за намаляване на енергийните разходи и въглеродни емисии.

2. Проектиране и планиране

- **Разработване на технически проекти**: Създаване на детайлни проекти за всяка мярка или дейност, като се вземат предвид местните специфики, климатични условия и налични ресурси.

- **Процедури за обществени поръчки**: Провеждане на обществени поръчки за избор на изпълнители, които да реализират проектите. Важно е да се включат и изисквания за качество и устойчивост на решенията.
- **Разработване на график за изпълнение**: Изготвяне на подробен времеви график за всяка мярка, включително срокове за изпълнение и ключови контролни точки.

3. Изпълнение на мерките

- **Строителство и модернизация**: Реализация на строителни и технически дейности, свързани с енергийната ефективност (изолация, подмяна на отоплителни системи, внедряване на енергийно ефективно осветление и т.н.).
- **Мониторинг на напредъка**: Постоянен контрол върху качеството на изпълнението, спазване на графика и управление на ресурсите. Включване на междинни проверки и оценки на напредъка.
- **Обучение и информираност**: Организиране на обучения за местните служители и обществеността относно използването на новите технологии и ползите от тях.

4. Оценка и контрол на качеството

- **Оценка на резултатите**: След завършване на проектите, извършване на оценка на постигнатите резултати спрямо първоначалните цели. Измерване на спестената енергия, намалените емисии и финансовите ползи.
- **Финансов одит**: Провеждане на одит за проверка на разходите и ефективността на използваните средства.

5. Поддръжка и дългосрочно управление

- **Гарантиране на устойчивост**: Разработване на планове за поддръжка на новите системи и оборудване, за да се гарантира дългосрочната им ефективност.
- **Адаптиране и подобрения**: На базата на натрупания опит и резултатите от оценките, коригиране и подобрение на съществуващите мерки или внедряване на нови технологии и практики.

6. Отчетност и популяризиране

- **Публично отчитане**: Представяне на резултатите от програмата пред обществеността и заинтересованите страни, включително успехите и постигнатите ефекти.
- **Обмен на опит**: Споделяне на натрупания опит и знания с други общини и организации, което може да допринесе за разширяване на добрите практики и в други региони.

Тези етапи ще осигурят систематично и ефективно изпълнение на програмата за енергийна ефективност, съобразена със специфичните условия на община Брезник.

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

За успешното финансиране на програма за енергийна ефективност в община Брезник, най-добрите източници могат да включват комбинация от следните:

1. Европейски фондове и програми

- **Фонд за регионално развитие (ERDF)**: Този фонд предоставя финансова подкрепа за проекти, насочени към подобряване на енергийната ефективност и устойчивост на сградите и инфраструктурата.
- **Кохезионен фонд**: Финансира проекти, свързани с устойчиво развитие и опазване на околната среда, включително енергийна ефективност.
- **Програма "Horizon Europe"**: Може да се използва за финансиране на иновационни технологии и изследвания в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници.
- **Програма "LIFE"**: Тази програма е насочена към финансиране на проекти за опазване на околната среда и климата, включително мерки за енергийна ефективност.

2. Национални програми и фондове

- **Национален доверителен еко фонд (НДЕФ)**: Фондът финансира проекти за опазване на околната среда и енергийна ефективност в България.
- **Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" (ЕЕВИ)**: Предоставя финансова помощ за проекти, които целят подобряване на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници.
- **Програма за саниране на жилищни сгради**: Това е национална програма, която предоставя субсидии за енергийна ефективност и саниране на жилищни сгради, от която община Брезник може да се възползва.

3. Публично-частни партньорства (ПЧП)

- **Инвестиции от частни компании**: Чрез публично-частни партньорства, общината може да привлече частни инвеститори за финансиране на проекти за енергийна ефективност. В замяна, тези компании може да получат дългосрочни договори за управление на обновените системи или определени данъчни облекчения.
- **Енергийни компании**: Споразумения с енергийни компании (например чрез договори за енергийни услуги) могат да осигурят финансиране и експертиза за изпълнение на проекти.

4. Банкови заеми и кредити

- **Зелени заеми**: Много банки предлагат специални условия за заеми, насочени към финансиране на проекти за енергийна ефективност, които могат да бъдат използвани от общината.
- **Заеми от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ)**: ЕИБ предоставя нисколихвени заеми за проекти в областта на устойчивото развитие и енергийната ефективност.

5. Фондове от международни организации

- **Фонд за зелен климат (Green Climate Fund)**: Международен фонд, който финансира проекти за борба с климатичните промени, включително мерки за енергийна ефективност.
- **Фондове от Световната банка**: Световната банка предлага финансиране за проекти, свързани с устойчивото развитие и подобряване на енергийната ефективност.

6. Местни източници на финансиране

- **Общински бюджет**: Част от финансирането може да дойде от местния бюджет, особено ако има предвидени средства за устойчиво развитие и енергийна ефективност.
- **Данъчни облекчения и стимули**: Общината може да предложи данъчни облекчения на граждани и фирми, които инвестират в енергийна ефективност, което ще стимулира и частни инвестиции в тази насока.

Комбинирането на тези източници ще позволи по-ефективно и устойчиво финансиране на програмата за енергийна ефективност в община Брезник.

НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ

За да наблюдавате и контролирате ефективно програмата за енергийна ефективност на Община Брезник, можете да следвате следните стъпки:

Определете целите и приоритетите: Ясно дефинирайте целите и приоритетите на програмата за енергийна ефективност. Това може да включва намаляване на потреблението на енергия, подобряване на комфорта в сградите или намаляване на емисиите на парникови газове.

Съберете данни: Събирайте данни за консумацията на енергия от различни източници като електричество, газ, отопление и охлаждане. Това ще ви помогне да идентифицирате

области с висок потенциал за спестяване на енергия и да проследите напредъка във времето.

Извършете енергийни одити: Провеждайте редовни енергийни одити на обществени сгради, за да идентифицирате неефективно използване на енергия и възможности за подобрение. Енергийните одити могат да помогнат за идентифициране на мерки за енергоспестяване с най-висока възвръщаемост на инвестициите.

Прилагане на мерки за енергоспестяване: Приложете препоръчаните мерки за енергоспестяване, като например подобряване на изолацията или надграждане до по-енергийно ефективни системи за отопление и охлаждане.

Наблюдавайте и отчитайте използването на енергия: Редовно наблюдавайте и докладвайте за използването на енергия, за да проследите напредъка към целите на програмата. Това може да стане чрез сравняване на текущите нива на потребление на енергия с базовите линии или предишни периоди.

Ангажирайте заинтересованите страни: Ангажирайте жителите, бизнеса и други заинтересовани страни в програмата за енергийна ефективност. Това може да стане чрез информационни кампании, семинари или инициативи за участие на общността.

Осигурете финансиране и стимули: Осигурете финансиране и стимули за собствениците на жилища и бизнеса да прилагат мерки за енергоспестяване. Това може да включва нисколихвени заеми, безвъзмездни средства или данъчни облекчения.

Наблюдавайте и оценявайте изпълнението: Редовно наблюдавайте и оценявайте изпълнението на програмата за енергийна ефективност, за да сте сигурни, че тя постига своите цели и осигурява максимална стойност за парите. Това може да включва преглед на обратната връзка от заинтересованите страни, оценка на въздействието върху околната среда и измерване на икономическите ползи от намалените разходи за енергия.

Коригирайте стратегията: Въз основа на резултатите от мониторинга и оценката коригирайте стратегията на програмата за енергийна ефективност, ако е необходимо.

Това може да включва преразглеждане на целите, прилагане на нови мерки за енергоспестяване или промяна на подхода за ангажиране на заинтересованите страни.

Споделете най-добрите практики: Споделяйте най-добрите практики и успешните истории от програмата за енергийна ефективност с други общини и организации, за да насърчите приемането на подобни програми и да увеличите максимално ползите от енергийната ефективност.

ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Отчетът за изпълнение на програмата за енергийна ефективност на община Брезник трябва да предоставя цялостен преглед на напредъка, постигнат към целите на програмата, както и подробен анализ на ключови дейности, постижения и предизвикателства. Ето примерна структура за такъв доклад:

I. Въведение

A. Кратък преглед на програмата за енергийна ефективност (ЕЕ) на община Брезник

Б. Цели и приоритети на програмата

C. Времева линия и етапи на програмата

II. Дейности по програмата за енергийна ефективност

A. Мерки за повишаване на осведомеността и ангажиране на общността

Информационни кампании

Семинари и работни срещи

Участие на общността

Б. Енергийни одити и идентифициране на мерки за енергоспестяване

Обхват и методи

Препоръчани мерки за енергоспестяване

В. Прилагане на мерки за енергоспестяване

Завършени проекти

Текущи проекти

Планирани проекти

Г. Мониторинг и отчитане на използването на енергия

Методи и инструменти

Тенденции и ключови показатели

Д. Финансиране и стимули

Източници на финансиране

Безвъзмездни средства, заеми и данъчни облекчения

Условия и изисквания

III. Постижения и въздействие

А. Спестяване на енергия и намаляване на разходите

В. Подобрен комфорт и качество на живот на жителите

С. Намалени емисии на парникови газове

D. Създадени партньорства и сътрудничества

IV. Предизвикателства и препоръки

А. Идентифицирани бариери пред изпълнението на програмата

Липса на финансиране

Скептицизъм относно ползите от ЕЕ

Технически трудности

Б. Препоръки за преодоляване на предизвикателствата

Търсене на алтернативни източници на финансиране

Повишаване на осведомеността и предоставяне на обучение

Наемане на експерти по ЕЕ за техническа помощ

С. Препоръки за бъдещо развитие на програмата

Разширяване на обхвата на програмата към допълнителни сгради

Включване на повече мерки за устойчивост

Подобрено ангажиране на заинтересованите страни

V. Заключение

А. Резюме на основните постижения и предизвикателства на програмата

Б. Дългосрочна визия и цели за бъдещето на програмата за енергийна ефективност на община Брезник

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Заключението е важна част от всеки доклад, тъй като обобщава основните констатации и подчертава ключовите моменти. За отчета за изпълнение на програмата за енергийна ефективност на община Брезник заключението може да изглежда така:

В заключение, програмата за енергийна ефективност на община Брезник постигна значителен напредък към своите цели за намаляване на потреблението на енергия, подобряване на комфорта в обществените сгради и намаляване на емисиите на парникови газове. Бяха приложени различни мерки за енергоспестяване, които доведоха до спестяване на енергия и намалени разходи. Програмата обаче се изправи пред няколко предизвикателства, включително липса на финансиране, скептицизъм относно ползите от енергийната ефективност и технически трудности.

За да преодолее тези предизвикателства, програмата трябва да продължи да търси алтернативни източници на финансиране, да повишава осведомеността и да предоставя обучение и да търси експертна техническа помощ. Освен това разширяването на обхвата на програмата към допълнителни сгради, включването на повече мерки за устойчивост и подобреното ангажиране на заинтересованите страни биха могли да допринесат за дългосрочния успех на програмата за енергийна ефективност на община Брезник.

Признателни сме на всички партньори и заинтересовани страни, които подкрепиха програмата и допринесоха за нейните постижения. С дългосрочна визия и ангажимент за

непрекъснато усъвършенстване, програмата за енергийна ефективност на община Брезник е добре позиционирана да постигне още по-големи успехи в бъдеще.

Програмата за Енергийна ефективност на Община Брезник има отворен характер.

По време на срока на нейното действие може да се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от законодателни промени в България и ЕС, ново постъпили данни, инвестиционни намерения и възможности за финансиране на планираните мерки.

Програмата за Енергийна ефективност на Община Брезник е разгледана на заседание на Общински съвет Брезник проведено на……2024 г. и приета с решение №……./……